

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: Финансијски показатељи пословања Фонда ПИО у првој половини ове године показују да је учешће прихода од доприноса повећано на 74,1 одсто

КОНТАКТ ЦЕНТАР

Радним данима
8-15h

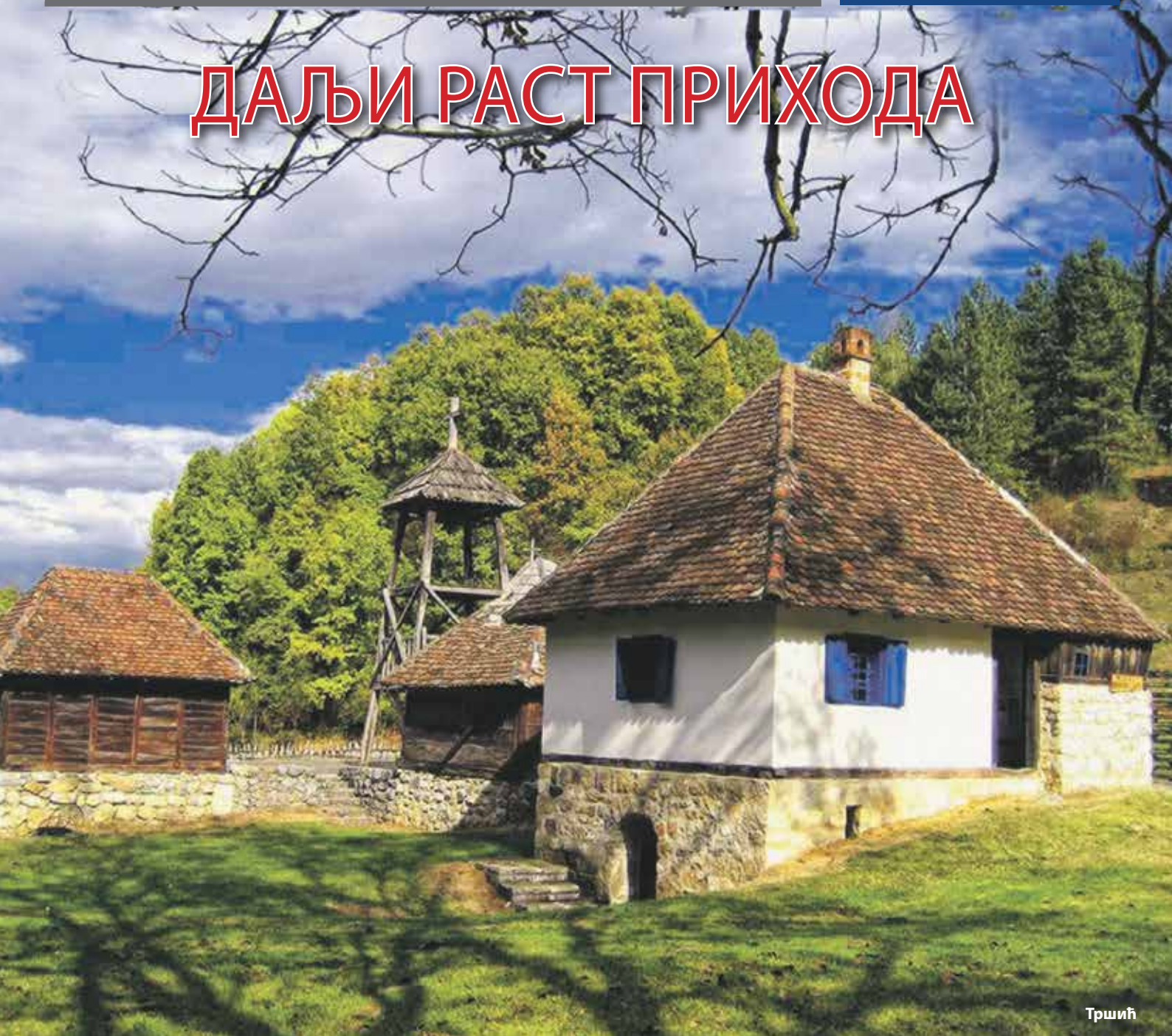
0700/017-017

по цени локалног позива

011/3060-680

за позиве са мобилног
телефона и из иностранства

ДАЉИ РАСТ ПРИХОДА

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:

Драгана Калиновић

РЕДАКЦИЈА:

Милена Јовановић
Париска бр. 9,
11000 Београд,
011/2030-743
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:

011/2030-745
факс: 2638-201

**РЕДАКЦИЈА
ЗА ВОЈВОДИНУ:**

Мирослав Мектеровић
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@pio.rs

ШТАМПА:

Штампариа
Графопродукт ДОО
Нови Сад

ОГЛАШАВАЊЕ:

011/2030-745

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:

www.pio.rs/glasosiguranika

Са отварања прошлогодишње Олимпијаде

ПОКРЕТ ТРЕЋЕГ ДОБА СРБИЈЕ

У сусрет Олимпијади

Дванаеста олимпијада спорта, здравља и културе трећег доба биће одржана од 29. септембра до 3. октобра ове године у Врњачкој Бањи, речено је на недавној седници Скупштине Покрета трећег доба Србије. Олимпијаду, као и до сада, организује Покрет трећег доба, у сарадњи са Савезом пензионера Србије, Министарством омладине и спорта, Спортским савезом Србије и општином Врњачка Бања, а председник Републике Србије Александар Вучић прихватио је да и ове године буде њен покровитељ.

На Скупштини Покрета трећег доба Србије (ТДС) највише се говорило о програму и припремама за Олимпијаду, која ће се одвијати под слоганом „За активну и креативну старост“, а седници је присуствовао и Андреја Савић, председник Савеза пензионера Србије и Покрета ТДС и члан Организационог одбора 12. Олимпијаде.

Василије Белобрковић, председник Извршног одбора Покрета ТДС и челни човек Организационог одбора 12. Олимпијаде, истакао је да Олимпијада, према оцени Министарске конференције ЕУ и Комисије за економска и социјална питања УН, представља један од најбољих примера добре праксе у Европи.

– Још једна важна чињеница јесте да је од прошле године Делегација Европске уније у Србији Олимпијаду уврстила и у Европску недељу спорта која се крајем септембра сваке године организује у нашој земљи. Ова Олимпијада представља нови однос према старости и старењу и својерсни облик практичног остваривања циљева Националне стратегије о старењу и Националне стратегије о спорту, тј. спортско-рекреативним активностима, Владе Републике Србије, Мадридског међународног акционог плана о старењу (МИПАА) и циљева Светске здравствене организације. Становници наше земље су међу најстаријима у Европи и свету, а Олимпијада на себи својствен начин мења и квалитет улоге удружења и организација старијих особа и пензионера у Србији – рекао је Белобрковић.

Свечано отварање Олимпијаде обавиће се 29. септембра, у 17 часова, уз присуство свих

учесника, председника Републике или његовог изасланика, као и званица из града домаћина, Републике и гостију из иностранства. Као и претходних година, министар омладине и спорта Вања Удовичић прихватио је улогу промотера Олимпијаде трећег доба Србије.

Према Програму, у оквиру овогодишње манифестације, 1. октобра биће одржана свечана седница поводом Међународног дана старих, заједничка ликовна и иконописачка колонија и књижевни сусрети. Планиране су, као и раније, активности у којима млади могу да помогну старијима (коришћење мобилних телефона, обука за рад на рачунару), а старији ће имати прилику да младима пренесу своја професионална искуства.

По истом принципу, сусрети пензионера, преко мини олимпијада, одржаће се у више градова широм Србије, односно у 20 окружних одбора пензионера.

У оквиру Олимпијаде трећег доба одржаће се и „Базар здравља“ са актуелним едукативним предавањима из области здравствене заштите старијих, лекарским прегледима, а свако јутро учесници ће имати прилику да заједно вежбају на отвореном.

Од културних дешавања планирана је изложба слика са прошлогодишње олимпијске сликарске колоније, сусрети литерарних стваралаца трећег доба, изложба посвећена животу и раду научника Милутина Миланковића, као и изложба финског стваралаштва под називом „Иновативни дизајн Финске“. И ове године биће представљена остварења у оквиру Филмског фестивала људи трећег доба, вече талената, излет за олимпијце у сарадњи са ТО Врњачка Бања и заједнички вечерњи сусрети учесника уз музику и забаву.

Током Олимпијаде биће организован и мини сајам на коме ће се представити донатори, произвођачи производа и услуга намењених пензионерима и старијим особама, али и организације цивилног друштва које раде са старијима и за старије.

Д. Грујић

ПРОСТОРИЈЕ ФОНДА ЗА НОВОБЕОГРАДСКЕ ПЕНЗИОНЕРЕ

Брига о најстаријима

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Зоран Ђорђевић, присуствовао је свечаном уручењу кључева просторија намењених за дневни боравак пензионера, које је Републички фонд ПИО уступио Удружењу пензионера градске општине Нови Београд на коришћење у наредних годину дана. Кључеве је председнику Удружења Павлу Лучићу уручио заменик директора Фонда, др Александар Милошевић.

Министар Ђорђевић је истакао да је одлуком Управног одбора Фонда удружењу пензионера, које има више од 60.000 чланова, уступљен на коришћење објекат без накнаде, ради обављања њихове делатности, окупљања чланова и организовања активности.

– Брига о пензионерима и унапређење квалитета живота наших најстаријих грађана су од приоритетне важности Владе Републике Србије и ресорног министарства којим руководим. Додељивање објекта пензионерима на коришћење један је од начина побољшања друштвеног живота наших најстаријих суграђана, верујем да ће бити коришћен на најбољи могући начин и да ће пензионери бити задовољни – рекао је министар Ђорђевић и захвалио Удружењу на иницијативи и бризи о члановима.

Министар је такође истакао да Фонд ПИО континуирано доприноси промоцији активног старења и унапређењу положаја најстаријих чланова друштва и да је увек

Министар Зоран Ђорђевић приликом уручења кључева са Александром Милошевићем, замеником директора Фонда (лево), и Павлом Лучићем, председником Удружења

када је био у могућности уступао простор удружењима и клубовима пензионера широм Србије.

Председник Удружења пензионера општине Нови Београд, Павле Лучић, захвалио је Министарству за рад и Републичком фонду ПИО рекавши да додела некретности представља велики подстрек за даљи развој Удружења.

Одлуком Управног одбора Републичког фонда ПИО, стан на Новом Београду дат је удружењу пензионера на коришћење без накнаде, ради обављања њихове делатности, окупљања чланова и организовања активности. Новобеоградско удружење је у обавези да простор адекватно користи и одржава, као и да сноси све трошкове који терете ову непокретност. **Г. О.**

ФИНАНСИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА ФОНДА У ПРВОЈ ПОЛОВИНИ ГОДИНЕ

Учешће прихода од доприноса повећано на 74,1 одсто

На седници Управног одбора Републичког фонда ПИО, одржаној 30. августа, представљена је Информација о финансијском пословању Фонда у периоду јануар – јун 2019. године.

Према речима директора Сектора за финансијске послове у Дирекцији РФ ПИО, Ивана Мимића, укупни планирани приходи за 2019. годину били су 660 милијарди динара и 7,11 одсто већи у односу на 2018. годину. Укупни приходи и примања Фонда у наведеном периоду остварени су у износу од 316,48 милијарди динара и номинално су виши за 8,25 одсто од остварених прихода у истом периоду претходне године.

Како је навео, учешће укупних прихода од доприноса у првих шест месеци ове године износи 74,1 одсто, што је повећање учешћа од два процентна поена у односу на исти период 2018. године, кад је учешће износило 72,1 одсто.

– Када су у питању трансфери из буџета, планирани су са 181,14 милијарди динара и са 30. јуном у односу на планирану квоту Фонд је повукао 9,06 милијарди мање средстава, што је резултат виших прихода од доприноса и расположивих средстава пренетих из претходне године. Учешће трансфера из буџета у укупним приходима, које је веома битан критеријум у пословању Фонда, за шест месеци 2019. године износило је 25,8 одсто, што је смањење учешћа за 1,8 процентних поена у односу на исти период претходне године, када је учешће износило 27,6 процената – објашњава Иван Мимић.

Говорећи о расходима, директор Сектора за финансијске послове навео је да су у првом полугођу 2019. укупни расходи и издаци извршени у износу од 325,35 милијарди динара, и да су у односу на исти период прошле године виши за 8,66 одсто,

углавном због исплате пензија без умањења, исплате новчаног износа као увећања уз пензију и спроведених конверзија.

За права из ПИО планом је за 2019. обезбеђено 642 милијарде динара, од чега се 551 милијарда динара односи на нето пензије, затим 12,29 милијарди на исплату новчаног износа као увећања уз пензију, док се 22,76 милијарди динара односи на исплату осталих права.

Према Мимићевим речима, највећи део расхода чине расходи за нето пензије, који у првих шест месеци износе 274,19 милијарди динара, што је у односу на исти период претходне године више за 5,95 одсто.

Мимић је изнео и податак да је просечна пензија у првих шест месеци 2019. износила 26.343 динара, што је виши износ у односу на исти период претходне године номинално за 5,4 а реално за 3,0 процената.

В. Кадиф

НОВИ ПРАВИЛНИК О ОБРАЗОВАЊУ И НАЧИНУ РАДА ОРГАНА ВЕШТАЧЕЊА РФ ПИО

Поједностављене процедуре, убрзан процес вештачења

Управни одбор Фонда, на седници одржаној крајем јула, усвојио је нови Правилник о образовању и начину рада органа вештачења Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање.

Да подсетимо, претходни правилник донет је 2008. године, док су мање измене и допуне донете 2011. и 2012. године.

О томе шта доноси нови правилник и које су кључне измене у односу на претходни, разговарали смо са др Диком Кајевићем, директором Сектора за медицинско вештачење РФ ПИО. Према његовим речима, нови правилник је усклађен са Законом о изменама и допунама Закона о ПИО који је донет у септембру 2018. године.

– Предлог Правилника резултат је дуге и свеобухватне сарадње Фонда са Министарством за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарством здравља и Републичким фондом за здравствено осигурање. Када је реч о конкретним изменама, у складу са одредбама Закона о ПИО, Правилником више није предвиђено одређивање обавезног контролног прегледа корисника права на инвалидску

Др Дика Кајевић

пензију. Правилник је усклађен са савременим медицинским постулатима по питању обима и садржаја медицинске документације неопходне за вештачење. Дакле, начин рада органа вештачења је максимално

поједностављен у циљу убрзавања процеса вештачења, уведени су нови обрасци приликом вештачења потребе за помоћи и негом другог лица, телесног оштећења и неспособности за обављање пољопривредне делатности. Поред тога, прецизно је регулисана процедура код вештачења промена у стању инвалидности, вештачења потребе за помоћи и негом другог лица и телесног оштећења која се обављају по службеној дужности. Правилником је предвиђено и формирање Комисије за стручни надзор која би контролисала рад органа вештачења, давала стручно мишљење у вези са спорним питањима и предлоге за унапређење процеса вештачења – објашњава др Кајевић.

Он додаје да је важно истаћи и да су приликом рада на изради предлога Правилника коришћене раније сугестије и препоруке Заштитника грађана по питању заштите података о личности, као и препоруке Агенције за борбу против корупције.

Нови правилник ступио је на снагу крајем августа ове године.

В. Кадиф

ПОДСЕТНИК НА ОБАВЕЗЕ ДЕЦЕ – ПОРОДИЧНИХ ПЕНЗИОНЕРА

Рок за достављање потврда о школовању

Према одредбама Закона о ПИО, дете стиче право на породичну пензију и она му припада до навршених 15 година живота, а после тога ово право остварује ако је на школовању. Дете има право на пензију до краја школовања, а најкасније до навршених 20 година живота ако похађа средњу школу, односно 26 година ако похађа високошколску установу.

С обзиром на то да нова школска година само што није почела, право је време за подсећање деце која су корисници породичне пензије на обавезу да Фонду на време доставе потврде о школовању, како би несметано наставили да примaju пензију.

Рок за достављање потврде о школовању за ученике основних и средњих школа који кори-

сте ово право је 30. септембар, док су студенти у обавези да потврде о упису нове школске године надлежним филијалама Фонда доставе до 23. октобра.

О с и м података о идентитету детета и установе која је издаје, потврда треба да садржи и податке о томе на коју школску годину се односи, као и о статусу ученика, односно студента у тој школској години. На потврдама је потребно уписати матични број родитеља по коме се користи пензија, а могу

се донети лично или послати поштом. Достављањем школске потврде исплата пензије ће се редовно наставити, а у случају да се потврда не достави на време, исплата породичне пензије ће бити привремено обустављена, све док дете које је корисник породичне пензије не докаже да је уписало годину.

Подсећамо да потврде о школовању треба да достављају и деца – породични пензионери која се школују у иностранству, односно похађају стране студијске програме на даљину,

посредством информационо-комуникационих технологија. У том случају је Фонду потребно доставити потврду школе, односно факултета, која мора бити преведена и оверена од стране судског тумача.

Важно је напоменути и да се, у случају да студенти не доставе школску потврду до 30. новембра, по службеној дужности доноси решење о престанку права на породичну пензију.

Дакле, деца која су корисници породичне пензије имају обавезу да Републичком фонду ПИО достављају доказе о томе да похађају одговарајућу школу, односно то треба да чине благовремено, без одлагања, после обављеног уписа сваке школске године.

В. К.

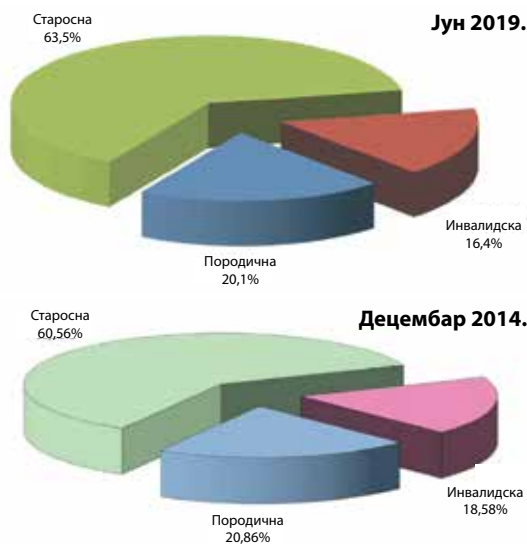
Анализирајући статистичке податке Републичког фонда ПИО у последњих пет година, односно, поредећи најновије статистичке податке са подацима за 2014. годину уочавају се извесне мање или веће промене, а једна од најзначајнијих је свакако она у структури корисника пензија.

Тако су корисници старосне пензије на крају 2014. године чинили 60,56 одсто (1.053.258) од укупног броја пензионера, који је тада износио 1.739.162, док према подацима за јун ове године они у укупном броју учествују са 63,5 процената (1.084.506 од 1.707.592 корисника). Процент инвалидских пензионера у односу на укупан број у истом периоду смањен је са 18,58 на 16,4 одсто, односно са 323.210 на 280.294 корисника. Промена, нешто мање изражена, уочава се и у случају породичних пензионера који су крајем 2014. године чинили 20,85 одсто (362.694) од укупног броја, док је тај процент средином ове године износио 20,1 одсто (342.792).

Уочљива је разлика и по питању броја корисника новчане накнаде за телесно оштећење, који је смањен за готово 17.000. Тачније, у последњем месецу 2014. накнаду је примало 74.016, а средином текуће године 57.128 корисника овог права.

СТАТИСТИЧКИ ПОДАЦИ ФОНДА ПИО

Смањен број ИНВАЛИДСКИХ пензионера

У случају накнаде за помоћ и негу другог лица дошло је до извесног пораста броја корисника, па је ову новчану накнаду крајем 2014. примало 75.000 корисника, а у јуну 2019. године 78.632 корисника.

Према статистичким подацима Покрајинског фонда ПИО, у Војводини је на крају јуна ове године укупан број корисника пензија свих категорија којима се пензија исплаћује посредством ПФ ПИО износио 419.136, што је за 6.084

мање него крајем 2014, када их је у исплати било 425.220.

Од тог броја 61,9 одсто (259.407) чине старосни пензионери свих категорија. Њихов број је у претходних пет година порастао за 3,24 одсто, пошто су крајем 2014. они чинили 58,7 процената (249.437) од укупног броја пензионера у Покрајини. Други по заступљености су породични пензионери којих је на крају јуна ове године било 93.588, односно, 22,3 одсто. Њихов број је мањи за 0,9 процената у односу на крај 2014, када их је било 98.490 (23,2 одсто у укупном броју). У посматраном периоду и у Војводини је ипак највише смањен број инвалидских пензионера – за 2,4 процента. Они су крајем 2014. чинили 18,2 одсто (77.293) од укупног броја корисника пензија, а на крају јуна ове године 15,8 процената (66.141).

Када је реч о корисницима накнаде, смањен је број корисника накнаде по основу телесног оштећења: на крају 2014. у исплати ПФ ПИО било их је 18.998, а крајем јуна ове године 14.414. С друге стране, код укупног броја корисника накнада за туђу помоћ и негу код ПФ ПИО, смањење је минимално – крајем 2014. било је 19.427, а у јуну ове године 19.286 корисника ове принадлежности.

В. Кадић
М. Мектеровић

У пензији готово седам деценија

Статистика Фонда показује да просечан стаж корисника старосне пензије свих категорија износи 31,5 година, тачније, 34 године стажа у просеку имају старосни пензионери мушкарци, док су жене просечно радиле 29 година. У случају инвалидских пензионера, просек година стажа износи 24, односно 26 у случају мушкараца и 22 године у случају жена.

Статистички подаци даље показују да старосни пензионери у просеку имају 71 годину, а инвалидски 67,5, док се старосна пензија у просеку користи 18 година (17 година мушкарци, 20 жене), а инвалидска 20 година (19 мушкарци, 22 жене). Оно што податке и бројке чини још занимљивијим јесу они екстремни примери. Па тако подаци којима Фонд располаже говоре да је тренутно најстарији корисник пензије једна суперстогодишњакиња, старосна пензионерка која је рођена давне 1909. године. Пензију најдуже прима, готово 70 година, корисница старосне пензије из Београда, од 1950. године, а затим корисник инвалидске пензије из околине Крушевца, од 1951. године. Корисника који пензију примају дуже од пола века тренутно има око 500.

В. К.

Филијала Ћуприја привремено на новој адреси

Због реконструкције старе пословне зграде, Филијала Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање у Ћуприји од понедељака, 26. августа 2019. године, при-

времено је измештена на нову локацију. Док не буду окончани радови на старој згради Филијале, грађани ће права моћи да остваре у улици Цара Лазара број 2 (бивши хотел

„Равно“), док ће улаз за инвалидске комисије бити из улице Доситеја Обрадовића.

Запослени ћупријске филијале моле суграђане за разумевање.

Г. О.

МИНИСТАР ЗОРАН ЂОРЂЕВИЋ ПОСЕТИО ГЦ „СРЕМ“

Реконструкција вредна милион евра

Министар Зоран Ђорђевић у ГЦ „Срем“

Средином августа званично је отворен комплетно реновиран објекат Геронтолошког центра „Срем“ у Руми, а поводом окончања реконструкције, установу је посетио министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Зоран Ђорђевић, као и представници локалне самоуправе.

Вредност радова премашује милион евра, а средства је обезбедила Канцеларија за управљање јавним улагањима Владе Републике Србије.

Министар Ђорђевић је обišао реновиран објекат и разговарао са корисницима. Он је истакао да је унапређење положаја пензионера, као и брига о најстаријим грађанима Србије један од приоритета Владе Републике Србије и ресорног министарства.

– Комплетном реконструкцијом Центра „Срем“ Влада Републике Србије је још једном показала да води одговорну политику, односно да брине о свим грађанима своје земље, али и о државном буџету, јер ће остварити знатну уштеду средстава током каснијег одржавања објекта. Жеља нам је да променимо филозофију улагања и да више не крпимо, него да капитално улажемо да би корисници били задовољни. Наставићемо са обнавама свих геронтоло-

шких центара у нашој земљи и када сви буду изгледали као овај у Руми, биће то победа Србије – рекао је министар и подсетио да држава брине и о запосленима у установама социјалне заштите.

– Желимо да станемо раме уз раме са Шведском када је у питању социјална заштита. Држава је променила однос према радницима у социјалној заштити

Имају и банкомат

Корисници и запослени у румском Геронтолошком центру „Срем“ добили су недавно банкомат, тако да ће им бити олакшано подизање новца.

Како истичу у тој румској установи, банкомат ће моћи да користе и други грађани.

и они би од 1. јануара требало да добију веће плате – навео је Ђорђевић.

Директор ГЦ „Срем“ Зоран Славујевић захвалио је Влади Републике Србије и ресорном министарству што су препознали значај објекта у Руми, и истакао да је ова реконструкција највеће улагање од када је Центар основан.

– Установа је имала добре темеље, али је ово највеће улагање од 1976. године када је отворена. Побољшан је амбијент за све кориснике и мислим

да смо сада апсолутни лидер у региону у овој области социјалне заштите. Реконструкција није подразумевала проширење капацитета, који су сада попуњени са 285 корисника, колико наша установа може да прими – рекао је директор ГЦ „Срем“ захваливши и запосленима, који су радили у отежаним условима током реновирања.

Министар Ђорђевић је у Руми одржао и састанак са председником општине Слађаном Манчићем и том приликом су разговарали о будућим пројектима које ће ресорно министарство подржати.

– Министарство којим руководим континуирано ради и на унапређењу положаја особа са инвалидитетом и тим поводом смо на састанку договорили да један од будућих пројеката буде постављање звучних семафора у Руми, што ће олакшати кретање слепим и слабовидним особама. То је само мали почетак свега онога што желимо да радимо и да наставимо у сарадњи са Румом – рекао је министар.

Допринос свечаности поводом завршетка реконструкције румске установе дали су и корисници, који су за министра и друге госте извели пригодан програм. **Г. Вукашиновић**

ПРАВНИ НАЧИНИ ЗА Уговор о поклону

Пре неколико година бавили смо се темом која је код читалаца изазвала велико интересовање – писали смо о карактеристикама уговора којима се расподељује имовина стечена за живота. Како је ова тема увек актуелна и читаоци нам се обраћају са молбом да о томе поново пишемо, питали смо нашу тадашњу саговорницу Светлану Марјановић, адвоката из Београда, да ли се нешто променило у вези са овим уговорима.

Када је реч о законским променама у односу на претходне године, она наводи да је другачије једино то што уговоре више не оверава суд, већ јавни бележник на иницијативу уговорних страна.

Оно што прво падне на памет када је у питању остављање имовине наследницима свакако је тестамент, тачније завештање.

– Тестамент је анахрон израз, законодавац га је још пре десетак година заменио терминем завештање. На овај начин завешталац своје добро некое оставља иза своје смрти. Постоји неколико форми завештања – неко може својеручно да напише и потпише коме након смрти жели да остави своју имовину, затим може то урадити у присуству и уз потпис два сведока, а завештање се може издиктирати и у суду, такође уз присуство и потписе два сведока, што представља судско завештање. Наравно, у завештању се увек наводи да је завешталац при здравој свести и разуму, да је упознат са овим правним послом и да имовину оставља без принуде и присиле – наводи наша саговорница и напомиње да се, иако је у питању последња воља завештаоца, у пракси неретко дешава да се завештања мењају, некад и по више пута.

ДОЖИВОТНОМ ИЗДРЖАВАЊУ, ИЛИ, ПАК, ЗАВЕШТАЊЕ

Светлана
Марјановић

да прималац, односно давалац издржавања, имају неке посебне захтеве. У уговору се констатује да заузврат прималац издржавања оставља након своје смрти даваоцу издржавања нпр. стан са свим стварима, које буду конкретно пописане, док се давалац издржавања обавезује да примаоца издржавања чува и негује, а на крају и сахрани, даје подушја, подигне споменик, уколико се тако договоре. Некад се уговором прецизира и да ће давалац издржавања, зависно од потреба, сносити трошкове бањског опоравка примаоца, да ће га обилазити и томе слично. Давалац издржавања оверен уговор подноси Републичком

геодетском заводу, Катастру непокретности за општину где се предмет непокретности налази, ради уписа забележбе уговора о доживотном издржавању. Ово је, према речима адвоката, веома важно у циљу заштите даваоца издржавања, како прималац издржавања не би располагао истим станом и са другим лицима.

На основу дугогодишње адвокатске праксе, наша саговорни-

ца наводи да је било различитих случајева манипулација како од стране прималца издржавања, тако и од стране давалаца. С једне стране је неиспуњавање уговорних обавеза од стране давалаца издржавања, а са друге нису ретки случајеви ни да се примаоци предомисле, а нису правним путем поништили уговор, већ другим правним послом другом лицу пренесу исту непокретност.

Раскид, односно поништај уговора о доживотном издржавању може иницирати било која од две уговорне стране, а поступак се спроводи пред надлежним судом на територији где се непокретност која је предмет уговора налази.

Поред лоших, свакако постоје и бројна позитивна искуства, а адвокат предочава да само треба бити опрезан и за овакве врсте договора бирати адекватне особе, у које се има поверења, са којима постоје проверени родбински, пријатељски или комшијски односи.

– Још једна врста уговора јесте уговор о поклону. У том случају поклонодавац поклања своју имовину поклонопримцу. За разлику од завештања, када се имовином располаже тек након смрти завештаоца, у случају уговора о поклону имовина постаје власништво поклонопримца одмах по овери уговора. С обзиром на то да је реч о поклону, имовина

се даје без обавезе за испуњавањем било каквих услова од стране онога коме се имовина поклања – објашњава Светлана Марјановић, али додаје да није реткост да и у случају уговора о поклону, као и у случају завештања, старији људи са особом којој имовину поклањају ипак постигну некакав усмени договор како би себи обезбедили потребну бригу и подршку у старости.

Врста уговора који се тичу наслеђивања имовине, а око којих има најмање судских спорова, јесу уговори о куповини неусељивог стамбеног простора. Према Светланиним речима, у овом случају продавац продаје неусељив стамбени објекат, стан или кућу, по знатно нижој цени од тржишне и наставља да живи у том простору до краја живота, а тек након продавчеве смрти купац улази у објекат који је купио. На овај начин обе стране су на добитку. Продавци, који су најчешће старије особе, финансијски су збринути до краја живота, могу себи да приуште одлазак у бању, на море, здравствену негу која им је потребна и слично. Купци улазе у посед стана након смрти продавца, а предност је у томе што купују непокретност по знатно повољнијој цени него да су је на други начин купили.

Не треба заборавити да се приликом реализације било ког од наведених уговора плаћа порез на пренос апсолутних права, у износу од два и по одсто процене вредности имовине, а процену вредности имовине врши Министарство финансија, Одељење управе прихода где се непокретност налази. Код уговора о поклону (доброчин правни посао) плаћања овог пореза су ослобођени само најближи сродници – деца.

Весна Кадиф

Холограм Светог Саве у Студеници

Захваљујући новим технологијама, од краја јула посетиоци манастира Студеница могу да виде његово настајање и изградњу, интерактивне фреске, све најважније информације о манастиру, као и да чују обраћање Светог Саве.

Манастир Студеница је изабран за пилот-фазу пројекта у оквиру које је урађена дигитална надградња манастирског комплекса и креирана савремена поставка. Студеница је на Унесковој листи заштићених споменика светске културне баштине, и носи симболични статус „мајке српских цркава“. Тако је под покровитељством Министарства правде и Епископије жичке реализован пројекат „Дигитална Студеница“. Помоћу нових медија и технологија креирана је интерактивна, образовно-информациона платформа која на занимљив и иновативан начин представља знаменитости и културно-историјско наслеђе овог манастирског комплекса. Сав садржај понуђен је на чак осам језика – на српском, енглеском, руском, кинеском, немачком, француском, италијанском и јапанском.

Потребно је преузети и инсталирати апликацију Холоград за iOS / андроид мобилне телефоне, одабрати секцију Студеница, затим уперити камеру према инфотабли, сунчаном сату, страницима каталога и експонатима у трпезарији Светог Саве.

Деспотовац: 27. Дани преображења

Дани српског духовног преображења, 27. по реду, одржани су од 19. до 28. августа у граду деспота Стефана Лазаревића, Деспотовцу, и манастиру Манасија. Приређени су бројни концерти духовне, џез, рок, забавне и српске традиционалне музике, затим књижевне вечери, филмске пројекције и ликовне изложбе.

Окосница „Дана преображења“ био је научни скуп под називом „Средњи век у српској науци, историји, књижевности и уметности“. Злата Бојовић, академик и члан Програмског савета ове манифестације, истакла је да је светковина у Деспотовцу јединствени пример у низу летњих свечаности у Србији, у којој и наука има своје место.

Посебан печат овој манифестацији дао је тродневни Витешки турнир, са више стотина учесника из 25 земаља, што је била добра прилика и за промоцију туристичке понуде Деспотовца.

Фестивал српске културе у Деспотовцу завршен је концертом фолклорног ансамбла „Шпанац“ на Тргу деспота Стефана Лазаревића (на слици).

Лапље Село: Златне руке Косовке девојке

Удружење пословних жена „Авенија“ из Лапљег Села крај Грачанице организовало је 8. августа, на Свету Петку, манифестацију „Златне руке Косовке девојке“. У Лапљем Селу се окупило 15 удружења жена, а поред домаћина са Косова и Метохије, ту су били и гости из Северне Македоније, централне Србије и Војводине. Учесници су изложили ручне радове, а домаћини су за госте припремили традиционална јела из тог краја. На штандовима су биле народне ношње, хаљине са старим македонским везом, столњаца из Срема, иконе и други радови. Домаћине и госте забављали су чланови културно-уметничких друштава.

Гости су на Косову боравили три дана и за њих је и овога пута организован обилазак Грачанице, Високих Дечана и Пећке патријаршије.

На слици, учеснице из Срема у Лапљем Селу.

Рогачица: Ужичани најбољи мајстори

У организацији Црквене општине Рогачица одржан је 12. Преображењски котлић на коме су се екипе такмичиле у кувању рибље чорбе. Учествовало је 26 дружина из Ужица, Мачванске Митровице, Умке, Бајине Баште, Рогачице и других бајинобаштанских месних заједница.

Такмичење се одвијало на плацу поред цркве Христовог Вознесења подигнуте 1847. године. Трочлани стручни жири оценио је да је најбољу рибљу чорбу скувала екипа „Цане“ из Ужица (на слици). Друго место припало је такође Ужичанима, екипи „Кнеза“. Треће место заузела је „Весела дружина“ из Рогачице, а жири публице одлучио је да специјалну награду додели екипи „МИФ петрол“ са Гниле Присеке. По завршетку такмичења, манифестација је настављена народним весељем уз три оркестра све до иза поноћи.

Ниш: помоћ пензионерима

Градоначелник Ниша, Дарко Булатовић, са сарадницима, посетио је недавно Удружење пензионера града Ниша и обећао да ће град помоћи да пензионери раде и функционишу у бољим условима.

Он је нагласио је да ће град омогућити да се купе уређаји и опрема (телевизор, разглас, клима...), да би се радило у бољим условима. Обећао је и једно паркинг место испред Удружења.

Почетком августа Туристичка организација Ниша омогућила је пензионерима бесплатну промотивну вожњу отвореним туристичким аутобусом. Најављено је да ће убудуће за сваку вожњу пензионери имати 14 резервисаних места у том аутобусу.

Средства за сеоски туризам и домаћу радност

Управа за аграрна плаћања Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде расписала је конкурс за унапређење економских активности на селу кроз подршку непољопривредним активностима у 2019. години.

Подстицаји обухватају инвестиције у сектору руралног туризма, а односе се на улагање у изградњу, доградњу, адаптацију, инвестиционо и текуће одржавање, у циљу привођења намени, као и набавку опреме, ради пружања угоститељских услуга у аутентичним угоститељским објектима у домаћој радности или сеоском туристичком домаћинству.

Подстицаји се утврђују у износу од 50 одсто вредности реализоване прихватљиве инвестиције умањене за износ средстава на име пореза на додатну вредност, односно у износу од 65 одсто ове вредности уколико је инвестиција реализована у подручју с отежаним условима рада у пољопривреди.

Максимални износ подстицаја по кориснику за инвестиције у сектору руралног туризма је 3.000.000 динара, за инвестиције у сектору старих и уметничких заната, односно домаће радности 500.000 динара, а за инвестиције у оквиру оба сектора 3.000.000 динара.

Пријаве за коришћење подстицаја подносе се до 27. 9. 2019. године.

Просечна зарада за јун – 53.633 динара

Према подацима Републичког завода за статистику, просечна бруто зарада за јун 2019. године износила је 74.009 динара, док је просечна зарада без пореза и доприноса (нето) износила 53.633 динара.

Раст бруто зарада у периоду јануар-јун 2019. у односу на исти период прошле године износио је 9,6 одсто номинално, односно 7,1 одсто реално. Истовремено, нето зараде су порасле за 9,8 одсто номинално и за 7,3 процента реално. У поређењу са истим месецом претходне године, просечна бруто зарада за јун 2019. номинално је виша за 8,8 а реално за 7,2 одсто, док је просечна нето зарада номинално виша за 9,0 а реално за 7,4 процента.

Медијална нето зарада за јун 2019. износила је 41.045 динара, што значи да је 50 одсто запослених остварило зараду до наведеног износа.

Нови Сад: спортом против дијабетеса

Удружење против дијабетеса града Новог Сада учествовало је на меморијалном турниру у тенису главом „Владимир Францишковић“, одржаном на новосадском Шtrandу.

Учесници турнира су промовисали спортске активности као превенцију против дијабетеса, док је стручни тим Удружења у оквиру акције под називом „Шећер измери – здравље одабери“, посетиоцима омогућио бесплатно мерење шећера у крви, крвног притиска, висине, тежине, као и индекса телесне масе и процента масноће. На њиховом штанду грађани су могли добити часопис о дијабетесу „Ме-Диј“ и едукативне флајере.

Од 1.200 особа које су проверавале наведене показатеље, код 250 је откривено да болују од дијабетеса а да за то нису знали.

Председник Удружења против дијабетеса града Новог Сада, мр Радивој Мрачевић, доделио је учесницима турнира признања и пехаре за допринос у промовисању спортских активности и здравих стилова живота, као превенције настанка дијабетеса.

Врњачка Бања: станови за избегличке породице

За избегличке породице из БиХ и Хрватске које већ 20 година имају пребивалиште у општини Врњачка Бања, изграђене су три зграде са укупно 20 станова, две са по осам и једна са четири стамбене јединице. Средства за изградњу ових станова обезбеђена су делом из донаторског фонда Регионалног стамбеног програма, којим управља Банка за развој Савета Европе, а трошкове комуналне инфраструктуре и земљишта покрила је општина Врњачка Бања.

Додели кључева присуствовали су министар спољних послова Републике Србије Ивица Дачић, комесар за избеглице Владимир Цуцић и у име делегације ЕУ, Штефен Худолин.

Ово није једино што је Врњачка Бања учинила за избеглица. До сада је откупљено око 40 сеоских домаћинстава и на тај начин збринута исто толико породица. Већ на јесен креће нови циклус градње. У овој општини била су три колективна центра са избеглицама, подсетио је Бобан Ђуровић, председник општине Врњачка Бања.

ОДРЖАНА ЧЕТРНАЕСТА СВРЉИШКА БЕЛМУЖИЈАДА

Оживела давна времена

Привредно-туристичка и културна манифестација 14. Белмужијада одржана је почетком августа на спортском центру „Пастириште“ у Сврљигу. Главни део манифестације, као и увек, посвећен је белмужу, сврљишком специјалитету који се справља од сира и кукурузног брашна и налази се на листи нематеријалног културног наслеђа Србије. Поред белмужа и старих сврљишких јела, посетиоци су уживали и у традиционалним сврљишким производима и лепој природној средини. Изабрана је најлепша пастирица и пастир, приказане најлепше рукотворине, најбољи штандови, а многи су се опробали и у пастирским играма.

Добродошлицу гостима на отварању пожеleo је Милија Милетић, народни посланик и један од покретача ове манифестације чији је циљ промоција сврљишког села, обичаја и развоја туризма у овом делу Србије. Милетић је подсетио на сврљишко гостопримство и лепоте ове средине.

О белмужу и Сврљигу говорили су и гости – министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Зоран Ђорђевић, државни секретар у Министарству културе и информисања Александар Гајовић, начелница Нишавског округа Драгана Сотировски, гости из Словеније и домаћини.

Министар Ђорђевић, коме је ово била друга посета Белмужијади, истакао је да му је задовољство да буде са грађанима Сврљига на дан када они имају три битна догађаја за њихово место и прилику да промовишу свој лепо гради и Србију.

– Министарство којим руководим увек је подржавало овакве догађаје који допри-

Министар Зоран Ђорђевић у посети Сврљигу

носе промоцији Србије, већој видљивости наших градова и села, и наставиће са том праксом и у будућности, континуирано пружајући подршку општинама у свим сегментима своје надлежности – рекао је Ђорђевић и нагласио да Влада Републике Србије активно ради на унапређењу квалитета живота наших грађана у свим општинама и градовима.

– Држава помаже посебно када је у питању запошљавање, како би млади остали овде да живе, а не да се Сврљиг празни, а бринемо и о животу пензионера. Верујем да предстоје бољи дани за Сврљиг, јер се локална самоуправа много труди, а и држава помаже. На реду је сређивање споменика у сврљишком парку – навео је Ђорђевић и обећао да ће и наредне године бити гост на Белмужијади. Министар је затим обишао штандове и разговарао са грађанима.

На 14. Белмужијади у справљању белмужа такмичиле су се 44 екипе из Србије, Грчке и Бугарске. Према оцени стручног жирија, најбољи белмуж направили су такмичари ловачког удружења „Др Миленко Хаџић“ из Сврљига, друго место припало је екипи „ДИВ Бетонски прагови“ а треће место поделили су такмичари МЗ Белоиње и породица Николић из Околишта.

Најбоље слатке колаче направила је Биљана Недељковић из Сврљига, а слане и слатке пите Пеливанка Васић, такође домаћа такмичарка. У конкуренцији сланих пецива победила је опет Сврљижанка, Марија Антић. Најлепши етно штанд поставила је екипа Удружења пензионера Сврљиг, а свеукупни победник у пастирским играма је екипа Кладанац Преконога 1.

Најлепша пастирица ове године је петнаестогодишња Нађа Стевановић из Сврљига а најлепши пастир Сава Станковић.

На „Пастиришту“ се одвијао и богат културно-уметнички програм а наступали су познати певачи, групе и културно-уметничка друштва. Сврљиг је, према процени организатора, посетило више хиљада туриста из земље и иностранства, који су се кроз приказане обичаје подсетили давних времена која још живе у тој варошици.

Око 2.000 људи у свим дисциплинама такмичило се и за публику и за победу. Организатор је победницима уручио пехаре, медаље, дипломе и награде и захвалио свима који су помогли да манифестација протекне у најбољем реду, упркос лошем времену прве вечери. Сви учесници су по оцени организатора победници, јер су се храбро борили са олујом да сачувају своје штандове, рекли су на затварању сабора Јелена Трифуновић, председница општине Сврљиг, и Милија Милетић, народни посланик.

С. Ђорђевић

Пратеће манифестације

Министар Зоран Ђорђевић присуствовао је и свечаном откривању споменика нашој прослављеној глумици Злати Петковић, која је рођена у Сврљигу. Директор сврљишког Центра за туризам, спорт и културу, Мирослав Марковић, најавио је да ће Центар након планиране реорганизације носити њено име. Након откривања споменика, министар Ђорђевић присуствовао је отварању четвртог Сајма намештаја и текстила југоисточне Србије, на коме су посетиоци могли да купе намештај и текстил по сниженим ценама.

Ове две привредне гране су у успону у Сврљигу и запошљавају највећи број радника.

Одлична сарадња града и Министарства

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Зоран Ћорђевић, посетио је Лесковац и заједно са градоначелником Гораном Цветановићем обишао институције које су у надлежности Министарства, како би се сагледао начин на који функционишу и могућност за додатно унапређење досадашњег рада.

Министар Ћорђевић је најпре посетио недавно реновиран Центар за социјални рад, где је представио планове Министарства за наредни период који се односе на начин изградње нових установа и њихово функционисање, и који ће се једнако примењивати у целој Србији, у циљу пружања најбољих услуга грађанима. Како је нагласио, објекат Центра за социјални рад у Лесковцу сада спада у ред најмодернијих у земљи, а решен је и проблем његове приступачности за особе са инвалидитетом.

Министар Ћорђевић у Центру за социјални рад

– Град Лесковац се изузетно успешно бори са свим проблемима везаним за социјалну заштиту и у томе може осталим градовима да послужи и као пример. Ми имамо одличну сарадњу, а средства која дајемо су из године у годину све већа. Разлог за то су функционисање и услуге које дају у социјалној заштити, али пре свега и оправданост коришћења тих средстава – рекао је Ћорђевић.

Министар је затим обишао и Сигурну кућу у Лесковцу и најавио додатна улагања у овај објекат. Ћорђевић је истакао да она добро функционише, али да је циљ да се услови у којима они који претрпе насиље привремено нађу своје уточиште додатно унапреде у свим сигурним кућама у нашој земљи, те да ће се кроз законске оквири Влада Србије трудити и да превенира случајеве било ког облика насиља.

Министар је обишао и просторије Националне службе за запошљавање где је са директором Дејаном Станковићем и запосленима разговарао о условима у којима раде.

Након тога, посетио је и Удружење дистрофичара Јабланичког округа, чији су чланови истакли да су задовољни досадашњом сарадњом са градом, али да им је за боље функционисање неопходан нови простор. Ћорђевић је навео да ће Министарство за рад, у сарадњи са градом, дистрофичарима Лесковца обезбедити нове адекватне просторије.

На крају посете Лесковцу министар Ћорђевић је отворио 30. Роштиљијаду уз оцену да је тај јединствени фестивал роштиља бренд Србије, те да Лесковчани улажу труд да ова манифестација из године у годину изгледа све боље.

– То је понос наше Србије и ви подижете углед наше земље – рекао је министар Зоран Ћорђевић. **Г. О.**

СЕДМИ ПОЉО-ФЕСТ У НОВОМ БЕЧЕЈУ

Механизација на делу

Седми Пољо-фест одржан је од 23. до 25. августа у Новом Бечеју у оквиру традиционалне манифестације „Великогоспојински дани“.

Овај трећи по величини и значају сајам пољопривредне механизације у Србији, основан је с циљем развоја пољопривреде у општини Нови Бечеј и информисања и едукације пољопривредних произвођача о напредним технологијама. Покровитељ манифестације био је покрајински Секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство. Помоћник покрајинског секретара за пољопривреду Владислав Крсмановић навео је да је Покрајинска влада у последње три године подржа-

ла 519 различитих манифестација у АП Војводина, као и да је у том периоду за одржавање Пољо-феста издвојено близу 1,5 милиона динара.

– Овакве манифестације су од великог значаја јер се на једном месту скупе пољопривредни произвођачи, представници струке, науке и на панел дискусијама ми који креирамо аграрну политику у Војводини добијемо доста информација и ваљаних предлога – рекао је Крсмановић.

Саша Максимовић, председник општине Нови Бечеј и председник Организационог одбора Пољо-феста, и Милан Стојшин, помоћник председника општине и шеф Стручног тима манифестације, истакли су да

је за овај сајам посебно карактеристично то што посетиоци и потенцијални купци могу да виде изложене машине на делу, односно у раду, и да на основу тога процене њихов квалитет.

У оквиру Пољо-феста представљена су и најновија достигнућа у пољопривредној производњи. Првог дана организована је панел дискусија „Млади пољопривредници – највећа шанса српског аграра“, а други

дан је био посвећен сточарима. Одржана је изложба крупне и ситне стоке и ситних животиња, као и предавање Пољопривредне стручне службе Зрењанин о актуелним темама у вези са сточарском производњом.

И ове године одржано је такмичење у жахању механичког бика, док је за најмлађе посетиоце организовано рекреативно жахање коња.

М. Мектеровић

ЗАЈЕДНИЧКА СЕДНИЦА ОКРУЖНИХ ОДБОРА ПЕНЗИОНЕРА РАСИНСКОГ, РАШКОГ И МОРАВИЧКОГ ОКРУГА У ЋИЋЕВЦУ

За пристојан живот пензионера

У просторијама Удружења пензионера Ћићевац одржана је заједничка седница окружних одбора савеза пензионера Расинског, Рашког и Моравичког округа на којој је разматран актуелни положај и статус припадника трећег доба. Домаћин састанка и успешан организатор био је Миомир Вујић, председник Окружног одбора Расинског округа.

Седници су присуствовали сви председници општинских и градских удружења из ова три округа – укупно њих 16, као и председник Савеза пензионера Србије проф. др Андреја Савић и његов заменик Момчило Вукановић. Разматран је материјал о индексацији и исплати пензија и предлози о начину обрачуна пензија и одлуке о давању подршке иницијативи за повраћај умањења пензија за период

октобар 2014 – септембар 2018. године.

Након уводног излагања Јована Павлице, председника Окружног одбора Савеза пензионера Моравичког округа, и говора председника Савеза пензионера Србије, Андреје Савића, развила се дискусија у којој су учествовали сви присутни. Једногласно су усвојени закључци, којима се предлаже Савезу пензионера Србије да се индексација пензија убудуће врши по тзв. швајцарском систему са инфлацијом 50 одсто и растом зарада 50 одсто, а подржано је и покретање иницијативе о повраћају умањене вредности пензија за период октобар 2014. до септембра 2018. године.

– Ова три округа имају око 200.000 пензионера. У дискусији је покренут предлог да се повећа минимална пензија и обезбеди пристојан живот

пензионера са најнижим примањима. Разматран је материјал Фискалног савета Србије, па сматрамо да су наши закључци још утемељенији и да ће добити подршку ресорног министарства, Владе и Народне скупштине и тиме бити измењена одредба Закона о ПИО која третира усклађивање пензије – каже Живомир Мијатовић (на слици), члан Извршног одбора Савеза пензионера Србије и представник за Рашки, Расински и Моравички округ. **Ж. М.**

ООИР Петровац на Млави: брига о члановима

Удружење инвалида рада из Петровца на Млави брине о својим члановима и максимално се труди да им олакша свакодневне потешкоће.

У редовне активности овог удружења спада пријем нових чланова и обилазак најугроженијих и оних са најнижим примањима, подела пакета са намирницама и хигијенским артиклима једном до два пута годишње. Удружење им обезбеђује и угаљ по синдикалним ценама.

У просторијама удружења чланови могу да добију правну помоћ око прибављања докумената (уверења) за остваривање права на разне субвенције.

Основна организација инвалида рада Петровац на Млави склопила је уговор о пословној сарадњи са ЈП „Пошта Србије“ и од 2. септембра отвара шалтер поште где ће сви пензионери моћи да плате приспеле рачуне. Према изјави надлежних из ООИР, ово удружење је прво и за сада једино у Србији које има шалтер поште. **С. М.**

ПРЕДСЕДНИК САВЕЗА ИНВАЛИДА РАДА У ПОЖАРЕВЦУ

Друштво да препозна проблеме ОСИ

Градска организација инвалида рада Пожаревац постоји од 1956. године и броји око 2.500 чланова. Крајем јула овде је одржан радни састанак посвећен подизању нивоа свести о правима, положају и потребама особа са инвалидитетом (ОСИ). Састанак је отворио председник Савеза инвалида рада Србије, Божидар Цекић, а било је речи о проблемима са којима се суочавају особе са инвалидитетом. Још једном је указано да ове особе имају своје вредности, квалитет, способности и знање и да у великој мери могу да допринесу друштву у коме живимо. Међутим, проблем је у томе што друштво не препо-

Божидар Цекић отворио радни састанак у Пожаревцу

знаје и не види препреке које постоје, а које су постављене особама са инвалидитетом.

Разматрана је и набавка огрева за чланове овог удружења, с обзиром на проблем

који се појавио претходних месеци – обустављено је примање уплата за угаљ због смањених количина за наредну сезону.

Савез инвалида рада има више од 130 организација и око 400.000 чланова, а Извршни одбор са председником има 13 чланова. Представник пожаревачке организације у овом телу је Светозар Божиновић, председник удружења.

На састанку је изражена захвалност ресорном министарству и министру Зорану Ђорђевићу на сталној подршци и труду да се унапреди положај особа са инвалидитетом. **Г. О.**

Зрењанин домаћин смотре хорова

На седници Скупштине Градског удружења пензионера Зрењанин председник Удружења Славко Шућуровић поднео је извештај о раду у 2018. и констатовао да су прошле године пензије враћене за износ смањења из 2014. и да повећање пензија у 2017. и 2018. први пут после дужег периода обезбеђује реалан раст пензија. Шућуровић је говорио и о остваривању здравствене заштите и о друштвеном животу пензионера, животном осигурању чланова, рехабилитацији и опоравку, снабдевању чланова, те о сарадњи са локалном самоуправом и другим удружењима.

Председник је навео да ће у наредном периоду тежиште рада Удружења бити на припремама за учешће на Олимпијади трећег доба у Врњачкој Бањи и на организовању Смотре хорова Војводине 7. октобра у Зрењанину, на којој ће учествовати око 350 пензионера из Војводине, али и из Аранђеловца, Деспотовца и Ниша.

Председник Савеза пензионе-

Излагање Славка Шућуровића

ра Војводине, Милан Ненадић, сложио се са оценом да последња повећања пензија пружају могућност за њихов реалан раст, и истакао да је добра вест да ће пензије до краја године бити повећане за пет до шест одсто, у складу са растом бруто прихода Републике Србије. Ненадић је нагласио да се Савез пензионера Србије и СПВ залажу и раде на предлозима да систем ПИО буде што бољи и да буде дугорочно решен.

Помоћник градоначелника Зрењанина Симо Салапура истакао је добру сарадњу локалне самоуправе са Удружењем и уручио им спортске реквизите као донацију градске управе.

Јасмина Живовић Сељин, директорка Филијале РФ ПИО Зрењанин, навела је да је 916 зрењанинских пензионера конкурисало за бесплатну рехабилитацију, а да ће у бање отићи 343 корисника пензија који су у

исплати код ове филијале. Подсетила је да ће пензионерима на кућну адресу стићи обавештење у коју бању иду и када.

Чланови Скупштине једногласно су усвојили Извештај о раду, Финансијски извештај и Извештај Надзорног одбора о извршеном прегледу материјално-финансијског пословања Удружења за 2018, као и Предлог плана рада и Финансијског плана за 2019. годину.

Мирослав Мектеровић

ХУМАНОСТ ЧЛАНОВА КУД „СУНЧАНА ЈЕСЕН” КИКИНДА

И пензионерски „Чеп за хендикеп”

У племениту акцију „Чеп за хендикеп” од самог почетка укључили су се и чланови КУД „Сунчана јесен” у саставу Општинског удружења пензионера у Кикинди.

Најпре су сакупљене чепове предавали ученицима кикиндске ОШ „Ђура Јакшић” (2016), а тим поводом су организовани и заједнички хуманитарни концерти у сали Дома пензионера и у ОШ „Ђура Јакшић”.

Године 2017. пензионери су успоставили међугенерациску сарадњу са Центром за пружање услуга социјалне заштите града Кикинде „Наша кућа”, којима су испоручили чак 150 балона напуњених чеповима и многобројну пластичну амбалажу. Размењене су посете и приређени заједнички програми.

Сарадња је настављена и лане као и ове године. Јела Величков, председница КУД

„Сунчана јесен”, истиче да су чланице Креативне секције сортирале чепове по боји, тако да се за килограм добије 10 динара више. Приход од ове количине је намењен за одлазак на излет припадника Удружења „Наша кућа”. Иначе, „Наша кућа” угошћава сваке суботе суграђане који немају никог свог. То је пројекат „Нисмо сами” који финансира град Кикинда на основу конкурса.

Акцији „Чеп за хендикеп” придружила се и ОШ „Петар Кочић” у Накову, селу код Кикинде. Они су прикупљене чепове поклонили организацији „Чеп за хендикеп” у Зрењанину која постоји седам година и за то време успела је да набави 90 ортопедских помагала.

С. Завишић

Пуни балони чепова за „Нашу кућу”

МЕЂУНАРОДНИ ФЕСТИВАЛ ФОЛКЛОРА

Играли у три града

Десети, јубиларни Фестивал народног стваралаштва и фолклорне традиције „Међународни сусрети“ одржан је од 11. до 14. августа у Обреновцу. На бини, на градском тргу представили су се фолклорни ансамбли из 12 земаља: Пољске, Мађарске, Шпаније, Румуније, Словеније, Грузије, Бугарске, Француске, Турске, Русије, Републике Српске и три домаћа друштва „Јека“, ТЕНТ и фолклораши из Стублина. Укупно је учествовало 590 гостију из иностранства и 150 домаћих извођача. Поред Обреновца, част да угосте еминентне учеснике из иностранства имали су Бечеј и Сремска Митровица.

Током трајања фестивала сва фолклорна друштва наступила су на градском тргу и дефиловала градским улицама приказујући ношње и културну баштину земаља из којих долазе. За време трајања фестивала организован је етно базар, изложба радова примењене

Наступ фолклорне групе из Русије

уметности, изложба сувенира са знаком Обреновца, пољопривредних производа и тури-

стичка промоција Сурчина и Сврљига.

После десет година успешне

Обреновачко лето

У оквиру манифестације „Обреновачко лето“, секција за културу Дневног центра и Клуб за старије Обреновац наступили су на летњој сцени под платанима, испред Спортско-културног центра. Током двосатног програма представиле су се две певачке групе, литерарна и рецитаторска секција. Публика је могла да послуша изворно народно певање, староградске мелодије и нумере из разних региона и романтичне шлагере. Клуб за старије броји 523 члана и многи од њих укључени су у неки вид културно-забавног деловања. За најстарије неће бити предаха јер их очекују традиционални међугенерациски програми „Сусрет генерација“.

организације тако значајне смотре, Обреновац је стекао право да конкурише на листи светских фестивала у организацији СIOF-а (Светске организације фолклора).

М. Ашковић

КУЛТУРНИ ПРЕДЕО ТРШИЋ – ТРОНОША ЗАШТИЂЕНО ПОДРУЧЈЕ

У сусрет Вуковом сабору

Влада Србије донела је недавно уредбу којом је „Културни предео Тршић – Троноша“ прогласила пределом изузетних одлика и заштићеним подручјем изузетног значаја.

Реч је о простору око Спомен куће Вука Стефановића Караџића у Тршићу, манастиру Троноши и ширем окружењу, као и низу културних и природних вредности. Под заштитом ће бити и Вуков сабор као најстарија културна манифестација у Србији, а ратарске свеће као јединствен и веома стар верски обичај налазе се на листи нематеријалног културног наслеђа.

Влада је предвидела да се „Културни предео Тршић – Троноша“ повери на упра-

вљање Центру за културу „Вук Караџић“ из Лознице. Центар ће бити дужан да организује чуварску службу, да обележи заштићено подручје, донесе план управљања, годишњи

програм управљања и акт о унутрашњем реду.

Центар је, такође, дужан да у року од две године заснује дигиталну базу података, односно географски информациони

систем о природним и створеним вредностима, непокретностима, активностима и другим подацима од значаја за управљање овим пределом изузетних одлика.

Први Вуков сабор одржан је 17. септембра 1933. године, када је обновљена и свечано отворена Вукова родна кућа у Тршићу. Од тада Вуку у спомен саборује се сваког септембра у последњу недељу пред Малу Госпојину, па ће тако бити и ове године, 86. пут.

Сваки Вуков сабор има за циљ да, сећањем на Вукову личност и дело, шири просветитељске идеје, да негује и чува језик и народну баштину, да подстиче развој књижевности и народног стваралаштва.

Г. О.

Јагодинци свеукупни победници

У организацији Удружења пензионера Поморавског округа, у Јагодини је крајем прошлог месеца одржана прва Мини олимпијада трећег доба Поморавског округа у којој су се у шест дисциплина надметали пензионери из Јагодине, Ћуприје, Параћина, Деспотовца, Свилајнца и Рековца. Учеснике је најпре поздравио председник Удружења пензионера Јагодине Часлав Ђорђевић који је такмичарима пожелио пуно успеха у свим дисциплинама, док је Олимпијаду отворио председник Савеза пензионера Србије, Андреја Савић.

– Велика национална олимпијада у Врњачкој Бањи је покрет здравља, спорта и културе. То су садржаји због којих Савез пензионера Србије постоји. Наш

савез се бави социјалном политиком и социјалном заштитом. Србија има 1.700.000 пензионера, а наш савез окупља 169 градских и општинских удружења пензионера. Удружење пензионера Јагодине је једно од најактивнијих, због тога што је и однос локалне самоуправе

према пензионерима најбољи у Србији – рекао је Савић.

Начелник Поморавског округа Горан Милосављевић је истакао да Јагодина поклања велику пажњу пензионерима и поручио да сви пензионери Србије заслужују поштовање због свега што

су учинили током свог радног века.

Пензионери, учесници Олимпијаде, такмичили су се у брзом ходању, стрељаштву, шаху, кошарци, фудбалу и пикаду. Упркос јакој конкуренцији и упркос годинама, свеукупни победник прве Мини олимпијаде трећег доба Поморавског округа била је екипа Јагодине, која је освојила прво место у брзом ходању, пикаду и стрељаштву. Победницима су уручене медаље а свим гостима плакете

као знак захвалности за подршку у раду. Дружење је настављено у Дому пензионера, са жељом да се сви учесници сретну и остваре што бољи успех на предстојећој Олимпијади у Врњачкој Бањи.

А. Ђорђевић

ЛЕТО У СЕЛИМА ОПШТИНЕ СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА

Чувају обичаје и корене

У селима општине Смедеревска Паланка током августа сваке године се одржавају бројне манифестације на којима се негују и од заборава чувају стари обичаји и негује културна баштина. Прве суботе августа одржава се Сабор Талијана у Азањи. Идејни творац 15. саборског окупљања ове фамилије био је пензионисани доктор Миодраг Миле Талијан. Код талијанског ђерма окупили су се чланови породице Талијан, који не само да живе у Азањи већ их има у Београду, Новом Саду, Влашком Долу, Смедеревској Паланци, Канади... и евоцирали успомене из детињства и младости.

Петнаести „Дани Станоја Главаша“ у Глибовцу били су прилика да се првенствено млади подсети на одавно заборављене старе спортске игре. Бацање камена с рамена, скок удаљ, борбе на греди (на слици), скок увис из места, надвлачење конопца, клис и машка, обарање руку... Поред културно-уметничког програма и сусрета са песницима књижевног клуба „21“ из Смедеревске Паланке, одржано је такмичење у хајдучком вишебоју за харамбашу и младог харамбашу. Одржано је и надметање у народном

вишебоју за припаднице лепшег пола, које су се такмичиле и за титулу чучук Стане.

На Трнову Петку, 8. августа, одржани су традиционални, 23. „Дани азањске погаче“. Вредне руке домаћица не само из Азање, већ и из околних места изложиле су лепе и богато украшене погаче које су умесиле и направиле на старински начин, без адити-

ва. Први пут погаче су изложиле и чланице Општинске организације пензионера Смедеревске Паланке, док су чланови пензионерског КУД „Доља Јасеница“, учествовали у културно-уметничком програму. На „Погачијади“ је, између осталог, организована и изложба домаће радиности.

Сл. Костантиновић

ОДРЖАНИ „ДАНИ БУРЕКА НИШ 2019”

Први пут и са чварцима

Највећи буреку у Србији, а вероватно и на Балкану, направљен је у Нишу и бесплатно подељен посетиоцима на овогодишњој манифестацији „Дани бурека Ниш 2019”, која је одржана од 15. до 18. августа. Изненађење за љубитеље ове нишке посланице било је што је буреку први пут ове године направљен са чварцима. Братислав Вукадиновић, председник Уније пекара Ниша, каже да је буреку био тежи од 150 килограма. За израду је утрошено 50 килограма брашна, 20 килограма чварака и исто толико масти... Правило га је пет мајстора читава 24 сата укључујући и време печења и прављења кора.

Манифестација је окупила седам пекарских радњи из Ниша и по једну из Грчке, Бугарске и Северне Македоније. Својеврсни хит је био буреку са ванилом и облачинском вишњом. Више хиљада посетилаца уживало је у добром укусу традиционалног нишког доручка, али и у богатом уметничком програму.

Посебно запажен био је Новак Стевановић из Малошишта, села код Ниша, који има само десет година а већ одлично пра-

Братислав Вукадиновић, председник Уније пекара: буреку за Гиниса прављен 24 сата

ви буреку, питице и разна пецива. Он се од малих ногу у пекарској радњи својих родитеља „дружи” са тестом па је с правом већ добио звање мајстор свог заната.

Организатори овогодишње манифестације били су овдашња Унија пекара, градска општина Медијана и Туристичка организација Ниша.

Љ. Глоговац

У КЊАЖЕВЦУ ОДРЖАН 58. ФЕСТИВАЛ КУЛТУРЕ МЛАДИХ СРБИЈЕ

Промоција правих вредности

Фестивалском химном и поруком председника општине, Милана Ђокића, у Књажевцу је означен почетак 58. фестивала културе младих Србије. Задатак фестивала је да промовише праве вредности и да подстиче младе на стварање, казао је председник општине, а затим је фестивалску позорницу заузео квартет студената Музичке академије из Београда.

Скоро шест деценија постојања је више него леп јубилеј, па су се Књажевчани потрудили да овогодишња смотра буде и лепша и већа од претходних. Фестивал је трајао од 24. до 31. јула, а програми су се одвијали на платоу Дома културе и на летњој позорници у Гургусовач-

Млада песникиња Сара Станојевић прима „Тимочку лиру”, награду фестивала

кој кули. Учествовало је више од хиљаду младих стваралаца из Србије који су представили своје умеће из разних области културно-уметничког стваралаштва – музике, хорског певања, књижевности, рецитатор-

ства, драме, филма, фолклора, модерног плеса, балета, уметничке фотографије...

Програм је конципиран тако да се представе нови таленти, али и они који су некада почињали на овом фестивалу, а сада

су афирмисани стваралаци. Учесници фестивала су млади људи, до 30 година старости, аматери који се баве врхунском уметношћу.

На фестивалу су наступила и бројна позната имена народне и забавне музике.

Други програм Радио Београда и Фестивал културе младих Србије прогласили су Сару Станојевић из Београда за најбољу песникињу 58. фестивала и њој је припала награда „Тимочка

лира”, коју додељује Радио Београд 2 најбољем младом песнику фестивала. Прву песничку збирку представио је Ђорђе Рабреновић, прошлогодишњи добитник „Тимочке лире”.

Д. Ђорђевић

Баница популарна и код комшија

Овогодишња, 14. белопаланачка гастро приредба „Дани банице“ по општем мишљењу једна је од најбољих до сада. Захваљујући традиционалној питу од домаћих суканих кора, Бела Паланка је од 9. до 11. августа била најживљи туристички центар Србије. Баницајада је окупила 321 учесницу из југоисточне Србије, Бугарске, Македоније, Републике Српске и Словеније, које су се надметале у мешању баница од природних материјала, односно од домаћих кора филованих сиром, зељем, блитвом, купусом, орасима, бундевом.

Старије Белопаланчанке кажу да велике тајне у прављењу нема, а да је најважније да баница буде од домаћих кора које се добро нафилују и обавезно пеку у пећи од црног лима на дрва или, савременије, у „смедеревцу“.

Промотор „Дана банице“ био је познати кувар Ненад Гладић Лепи брка који је одржао неколико радионица за најмлађе, а на „Дечијој олимпијади“ у припреми овог специјалитета учествовало је 154 малишана, највише до сада. Није изостао ни „Врткин врт“, који промовише још један белопаланачки бренд – јединствену паприку „вртку“, а на Сајму старих и уметничких заната представило се 110 излагача.

За ненадане госте

Баница је бесквасна пита са развијеним корама, пуњена преврелим сиром и заливена свињском машћу. Домаћице најчешће кажу да назив потиче од речи банути, јер се баница може пунити било чиме што је домаћици доступно у тренутку када „бану“ гости.

Главна техника јесте прављење теста за коре и њихово развлачење, тј. сукање. У Белој Паланци ова пита је домаћи бренд и свако домаћинство је бар једном недељно има на јеловнику.

Манифестацију је ове године посетило око 30.000 људи, и сви они су, по повољним ценама, могли да уживају у укусним баницама. На крају другог дана проглашени су и победници „Дана банице“, а награде су оти-

шле у Ниш, Пирот, Црвену Реку, Белу Паланку, Нишку бању, Алексинац...

Туристички савез Беле Паланке и општина Бела Паланка и овога пута су добили високу оцену.

Д. Голубовић

„ХАЈДЕМО НА БУБАЛИЦЕ“ У ИЂОШУ

Стари обичај у новом руху

„Хајдемо на Бубалице“ је назив музичког програма прожетог шалама који је у Иђошу, селу код Кикинде, 17. августа одржан 27. пут. Он је пропраћен печењем крофни, кувањем младог кукуруза шећерца и лубеницама сеченим на кришке, све то у великим количинама, и бесплатно. Уз ту закуску, посетиоци су могли да уживају у богатом културном програму у којем су учествовали и оркестар КУД пензионера „Сунчана јесен“ и фолклорно-певачка секција Геронтолошког центра.

Иначе, Бубалице су пролећни народни обичај за забаву младих. Некада у време седмонедељног ускршњег поста није

Кувани кукуруз право из казана

било дозвољено окупљање у селу ради забаве и провода. Младеж се стога састајала изван

села, где је певала, играла и удварала се. После Другог светског рата тај обичај је запостављен

да би се почетком 90-их година прошлог века обновила та народна традиција, прилично осавремењена, наравно. Обележавање Бубалица померено је на 17. август, два дана после прославе дана села Иђош, и два дана пре Преображења, овдашње храмовне славе. Бубалице са допуњеним садржајем привукле су бројне посетиоце и постале су значајна културна манифестација Иђоша. Ово место је сваког лета већ 24 године домаћин сабора фрулаша Војводине „Шкрипи ћерам“, одакле се најбољи покрајински интерпретатори пласирају на Републички сабор у Прислонци.

С. Завишић

ФЛЕКСИБИЛНО РАДНО ВРЕМЕ, НОВИ КВАЛИТЕТ ЖИВОТА

Други концепт дана

Сатница по личном избору запосленог омогућава баланс између пословног и приватног, а захваљујући већој продуктивности, корист има и послодавац

Дивно летње јутро, а радни је дан. Ко ће сада у канцеларију? Лако ћемо се сложити, онај ко мора.

А има ко неће, а није забушант. Он ће изабрати неко сеновито место у парку, поред реке, у кафићу или на својој тераси, удобно се сместити, извадити лаптоп из руксака и укључити се у посао.

Или ће посао оставити за касније, а бавити се породичним обавезама или нечим трећим, што је ствар његове слободне воље, већ према томе коју је дневну варијанту радног распореда изабрао. При чему се свакако подразумева да ће сви радни задаци који се од њега очекују бити обављени баш као да је седео у канцеларији од девет до пет.

Овако отприлике може да се начелно илуструје појам флексибилног радног времена који руши стереотипе о запослењу, радном месту, радном и слободном времену тиме што отвара потпуно нови простор у структури дана. И истовремено мења статус запосленог дајући му слободу избора.

Све је то више него довољан разлог да све већи број компанија прибегава овом решењу, где год природа посла допушта, а уједно је то примамљива опција за привлачење нових играча у тим. Укратко, ситуација где су изгледа сви на добитку.

Наравно, у старту је јасно да је ово прича ипак ограниченог домета и да се превасходно односи на ИТ компаније и фирме где главнина посла може да

се обавља компјутерском технологијом. Али, с друге стране, мало ко ван струке има представу колико велики је, и све већи, обухват делатности ослоњених на компјутерске везе, тако да разне варијанте решења могу да се прилагоде врло различитим професионалним профилима.

И сам појам флексибилности треба схватити не само временски него и просторно. Рад на даљину, рад од куће, из воза или са плаже, или са другог континента, све су то облици једног општег појма у чијој суштини је садржана слобода креирања дана.

Поколења која су завршила радни век, па још они који су пензију дочекали у једној истој фирми, сав тај метеж тешко да могу и да појме. Али миленијалци и генерација икс, рођени после 80-их година прошлог века, стасали у духу другачије радне културе и времену неизвесности, где посао час имаш, час немаш, па радиш као слободњак и на више страна, њима све то долази као природно стање ствари.

„То је прилагођавање модерном свету“, цитира Би-Би-Си Тарју Кругер, саветницу у Министарству запошљавања Финске,

земље која је светски предводник у флексибилним решењима радног времена.

Још пре више од 20 година, 1996, у Хелсинкију је законски прописана могућност запосленима да, према потреби, себи прилагоде сатницу тако што ће дан почети или завршити три сата раније, односно касније.

Сада Финци иду даље. Нови пропис који ступа на снагу у јануару 2020. даје право свим стално запосленима да у 40-часовној радној недељи, за најмање половину радног времена сами одлучују о месту и сатима обављања посла. Штавише, имају могућност и штедне сати које могу накнадно да искористе за продужени одмор.

Флексибилност има привлачност снагу. У Финској, девет од десет компанија даје запосленима разне варијанте избора, у Британији 76 одсто, у Русији чак половина фирми, а у Јапану где радна култура садржи елементе саможртвовања, тек 18 одсто.

Чињеница је да садашње младе генерације имају другачији однос према послу од претходника, али заправо и према свом животу, и изражену потребу за уравнотежењем. Крилатица о

До последњег даха

Негде раде, негде се изнурују. Јужна Кореја дуго је била земља са најдужим радним временом. Максималан број недељних сати износио је до прошле године 68 часова, када је смањен на 52 сата, на негодовање пословних кругова. Препорука Међународне организације рада је 48 сати или мање, што у Азији поштује само четири одсто земаља. У Јапану нема прописа којим се регулише максималан број сати, али постоји реч кароши, смрт од прекомерног рада и стреса. У финансијској 2015/16. години забележено је 1.456 оваквих трагичних случајева.

балансу приватног и пословног тако налази одјек и у компанијским решењима. Осим тога, истраживања показују да се сви напори који иду у сусрет потребама запослених враћају у виду веће продуктивности.

На интернет страници Светског економског форума могу се прочитати резултати истраживања Интернационалне пословне групе (IWG) којим је обухваћено 18.000 различитих стручњака из 96 земаља. У више од 80 одсто одговора наводи се да флексибилно радно време повећава продуктивност, а више од половине испитаних каже да их еластичнији услови чине ефикаснијим и задовољнијим послом.

Једна друга студија у Британији где су испитивани запослени у банци HSBC такође је дала сличне резултате. Близу 90 одсто анкетираних флексибилност мотивише да буду продуктивнији, могућност комбиновања радних сати показује се као јачи покретач него повишица, а две петине запослених је навело да је претходни посао напустило јер нису имали простора за лични живот.

Д. Драгић

Најстарији можда нису тако стари

Занимљива открића о стварном броју година оних који су зашли у други животни век

Све чешће се констатује да је човечанство већ ушло у доба дуговечности: све је већи број оних који не само да доживе стоту, него дубоко загазе и у други животни век.

Процењује се да је таквих данас око 500.000. Предводи их Јапанка Кане Танака са 116 година, званично најстарија грађанка света. Демографи иначе прогнозирају да ће се овај клуб готово удвостручавати са сваком долазећом деценијом, што подстиче и стручне расправе о томе постоји ли неки лимит колико неко људско биће може да поживи.

Наравно, „суперстари“ су занимљиви и као инспирација, свако би да докучи рецепт њихове дуговечности, ако тако нешто заиста постоји – и да га примени. У многим случајевима они су становници такозваних плавих зона, делова света у којима је највише стогодишњака.

Једно истраживање обављено овог лета у аустралијском Институту за биолошку статистику осветлило је међутим и другу страну овог феномена, са главним закључком да најстарији становници света – можда нису толико стари колико им се приписује. Године којима се диче у многим случајевима нису онолике колико су заиста живели код чак седам или осам од сваких десеторо најдуговечнијих.

Разлог за то није њихова намера да слажу или неког обману, него је „заслуга“ матичарске администрације, која пре сто година у много случајева није била тако поуздана као што је (углавном) данас.

Има додуше и примера да се нека старина забројала, неке године случајно зарачунала два пута, или једноставно не поседује крштеницу, којом би могао да се верификује стварни датум рођења.

Али оно што није спорно, то је да су неке земље имале поузданију администрацију од других. У такве, на пример, спада и Италија, која има доста стогодишњака. Данас најбогатија држава, САД, пред крај прошлог века још је била у формирању, ширећи се на свој географски запад, па су многе новоосноване федералне државе у различито време, и са различитим степеном поузданости почеле да воде своје матичне књиге рођених.

Поменута студија, уз ове напомене, констатује и неке парадоксе. Окинава, острво из архипелага који чини територију Јапана, познато је по великом броју стогодишњака (што се приписује начину исхране са доста рибе), упркос томе што је просечан очекивани век тамо најнижи у тој нацији.

Четврто доба

Удео „супер“ дека и бака – оних који су пребацили 90 година – у индустријски развијеним друштвима у сталном је порасту, што је донело нову категорију: „четврто доба“. Поред тога, све мање је реткост да су истовремено живе чак четири генерације. Швајцарци су први израчунали да је код њих између 2000. и 2017. број стогодишњака готово удвостручен: са 784 на 1.510 (што је 0,18 одсто свих становника). Експерти прогнозирају да ће један од пет дечака тамо рођених 2017. и свака четврта њихова вршњакиња, доживети стоту.

У неким случајевима, појединачне дуговечности могу да буду резултат превара да би се обмануо пензијски фонд – има разних начина који обезбеђују да се пензије годинама исплаћују и „мртвим душама“ чији идентитет преузима неко из породице и слично.

У аустралијској студији сугеришу да ако је статистички само један случај такве преваре на хиљаду становника, онда је укупан

број лажних стогодишњака већи од оних аутентичних.

Али већ сама чињеница да неко не само да „догура“ до стоте, него поживи још деценију, па и више, представља феномен за себе, пре свега зато што не постоји научно озваничени природни „плафон“ за људски животни век.

Некад се мислило да је то 110 година, па је померено на 115, што не значи да неко са ретком комбинацијом гена, начина живота, географског простора и других фактора не достигне и 122 године и 46 дана, колико је поживела Францускиња Жан Луиз Клемен, за коју је верификовано да је била најдуговечнији примерак људске врсте.

Надживела је своју ћерку и унука. Рођена је 21. фебруара 1875, а умрла 4. августа 1997. Спекулисало се да је њен идентитет још 1934. преузела њена ћерка, али су детаљна истраживања то оповргла.

Њен пример је својевремено оживео дебату о биологији старења, али није донео нова сазнања у том погледу. Старење – процес постепеног деградација онога што се назива „виталност“ – одумирање многих ћелија, смањивање броја неурона и слично – незаустављиво је.

Дилема је једино колико неко, после стотог рођендана, има шанси да доживи следећи. Све до 105, оне су веће од 50 одсто, да би се после тога та прогноза преокренула.

Па ипак, 115. рођендан већ су прославили Францускиња Лусил Рендон и Јапанац Шин Мацушита. Нека им је срећан и сто шеснаести!

М. Бекин

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА „КУРИЛО” БЕЛА ПАЛАНКА

Дружење, рад, дружење...

Бела Паланка има око 8.000 пензионера, а 800 их је учлањено у Удружење пензионера „Курило”. На челу тог удружења је Часлав Илић, који је члан и Окружног удружења пензионера.

– Мали смо, али смо вредни – каже Часлав и додаје да је удружење „Курило” формирано још 1953. године, и то на Дан младости, 25. маја.

Има ту неке симболике. Ондашњи омладинци и омладинке, данас су вредни пензионери и пензионерке који се са посебним пијететом сећају тог времена.

Илић каже да немају довољно месних организација, како у граду, тако и у селима, али чланство у потпуности покривају својим ангажовањем и стално су у контакту.

– Организујемо бар три излете годишње. Успоставили смо изванредну сарадњу са свим пензионерским удружењима Пиротског округа, али и са удружењима из Власотинца, Лесковца, Врања, Владичиног Хана, Гаџиног Хана и Ниша. Редовно

Ко се дружи, живот му је дужи

Из Беле Паланке нам је писао и наш верни читалац Томислав Ранђеловић (88). Уз честитке и лепе жеље за јубилеј „Глас осигураника”, похвалио се да још има воље за дружење, јер, како каже, „ко се дружи, живот му је дужи”. Живи у насељу Бандол, а поштар му редовно доноси наше новине из којих сазнаје како живе и раде пензионери широм Србије.

Наглашава да је члан удружења пензионера „Курило” и да је веома поносан на историју Беле Паланке (на слици споменик ослободиоцима овог града).

Г. О.

учествујемо на годишњим скуповима пензионера наша три округа, а три пута смо и ми били домаћини окупљања пензионера Нишавског, Пиротског и Топличког округа – каже Илић.

Посебно истиче да удружење „Курило” води рачуна и брине о најугроженијим пензионерима, болесним и изнемоглим, које често посећују. Њихово гесло је да је сваки пензионер драгоцен и да га не смеју заборавити. У свему томе, по речима Часлава Илића, имају велику подршку локалне самоуправе. Успостављена је добра сарадња са Домом здравља у Белој Паланци, чије особље редовно обилази болесне и старе, па и оне у најудаљенијим селима.

Чланови удружења су редовни учесници олимпијада трећег доба, како оне у Врњачкој Бањи, на нивоу Србије, тако и оне у Димитровграду, на нивоу Пиротског округа, за коју се може рећи да је међународна, јер на њој учествују и пензионери из суседне Бугарске, каже Часлав Илић.

С. Панакијевски

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА ВОЖДОВАЦ

Значај социјалне заштите

Председница Удружења пензионера Вождовац, Милка Вучићевић, поносна је на бројне активности и акције које су допринеле поправљању социјалног положаја најстаријих Вождовчана. Удружење броји 1.200 чланова, а приближно исти број је учлањен у фонд солидарности, преко кога могу да остваре низ погодности.

– Имамо довољно средстава у фонду па сваки члан може да рачуна на позајмицу у износу своје пензије. Такође, у случају смрти породици следује износ у висини једне пензије – каже председница и додаје да се после осам година сваком пензионеру враћа 67 одсто уложених средстава, без обзира на то да ли је користио средства.

Поред позајмице, најугроженији пензионери могу рачунати на помоћ у храни и хигијенским средствима.

Пред полазак на једно од путовања

– Поделили смо 136 хуманитарних пакета у вредности од по 1.500 динара. Захваљујући помоћи општине Вождовац, за наше чланове смо набавили четири тоне воћа, поврћа и месних прерађевина – помиње неке од успешних акција Милка Вучићевић.

О трошку Фонда ПИО у неку од бања Србије ићи ће 330 Вождовчана, а захваљујући потписаним споразумима са бројним природним лечилиштима, на опоравак могу и корисници са нешто вишим пензијама. Уз ваучер Владе Србије и попуст од десет одсто, трошкове боравка могу измирити у више месечних рата.

Председница Вучићевић наглашава да је потребно обезбедити што већа права најстаријим суграђанима у домену социјалне заштите, и то не само становницима Београда, него и целе Србије.

Пензионери Вождовца су редовни учесници Олимпијаде трећег доба и до сада су освојили пет пехара. Успешно су се такмичили у брзом ходању, пикаду, кошарци, стрељаштву и малом фудбалу.

М. Ашковић

Деда Ацин други век у цветној башти

Најстарији Лесковчанин, Александар Стојановић, 10. августа прославио је 101. рођендан. За вишегодишњи хуманитарни рад и изузетну племенитост прошле године добио је Октобарску награду, и он је први стогодишњак са тим признањем.

– За добро здравље и дуг живот препоручујем шетњу, посну храну, рано устајање, а мора и да се ради... Треба имати мир и спокојство, и не треба претеривати ни у чему, чак ни у раду. Одржавање дворишта и цвећа причињава ми велико задовољство, смирује ме и велика ми је љубав – каже Александар Стојановић.

Деда Аца је од 1980. године пензионер, када је и затворио терзијску радњу у којој је шио народне ношње од давне 1936. године. Главна снајдерка била је његова животна сапутница, која, нажалост, није жива.

Слављеник са гостима и својим цвећем

– Здравље ме служи, покретан сам, кућу и башту сам одржавам, а виталност и дуговечност на неки начин дугујем жутици. За време окупације добио сам жутицу, оштећена ми је јетра и од тада

сам на дијети. Уместо воде најмање три пута дневно пијем чај са мало меда од траве водопије, коју народ зове и гологуза или цикорија – објашњава деда Аца рецепт за дуг живот.

Д. Коцић

Рођенданске журке у Удружењу пензионера

Према подацима лесковачког Удружења пензионера, у овом граду данас живи двадесетак пензионера старијих од 90 година. Ово удружење сваког месеца организује „рођенданску журку“ за чланове који су рођени у том месецу, уз пригодну славље и поклоне. Журке се углавном завршавају песмом, сузама и осмехом у исто време, а ова дружења се препричавају до неког следећег рођендана.

Т. С.

Јубилеј КУД-а „Пензионер“ из Вршца

Културно-уметничко друштво „Пензионер“ Градског удружења пензионера Вршац ове године слави 35 година успешног рада.

Током три и по деценије КУД „Пензионер“ је учествовао на бројним манифестацијама – фестивалима, смотрима хорова, сеоским славама, на данима берби грожђа, а својим наступима су увесељавали и вршњаке у пензионерским домовима.

Тако су ове године наступили на сеоској слави у Уљми, на манифестацијама „Банатска свадба“ у Зрењанину и „Златна јесен“ у Гудурици, али и у геронтолошким центрима Вршац и „Марија Бурсаћ“ у Београду.

Према речима проф. сп. сц. Љиљане Панић Томашевић, председнице друштва, ове јесени ће чланови КУД-а наступити на Грожђебалу у Вршцу и Смотри хорова пензионера Војводине у Зрењанину.

У оквиру КУД-а „Пензионер“ делују фолклорна, рецитаторска и литерарна секција, као и хор. Како каже председница, члановима је заједнички рад начин да

Успомена са вршачког Грожђебала

се отргну од усамљености и заборав, а највећа награда за успешне наступе им је аплауз публике и дружење са вршњацима.

Културно-уметничко друштво „Пензионер“ ће 35 година рада обележити свечано 4. септембра у просторијама Градског удружења пензионера Вршац.

Д. Кораћ

СВРЉИГ

Задовољни пензионери

На овогодишњој Белмуџијади најлепши етно штанд са поставком домаће радиности имали су сврљишки пензионери, који су уз колаче, пите и белмуж дочекивали госте. У прављењу белмужа стигли су до финала, а женска екипа у надвлачењу конопцем је четврта.

На сврљишкој Белмуџијади боравили су и пензионери из Нишавског, Пиротског и Топличког округа који су уживали у гостопримству домаћина. Миленко Петровић, председник Удружења пензионера Сврљиг, оценио је да је њихово учешће на овогодишњој манифестација било успешно, јер, како каже, нису у питању само победе, већ и дружење и разни сусрети генерација. У данима Белмуџијаде Шаховски савез Сврљиг уз подршку ШК Ветеран организовао је турнир у шаху.

С. Ђ.

КУЛА

Ликовна колонија инвалида рада

Општинска организација инвалида рада Кула, у сарадњи са Савезом инвалида рада (СИР) Војводине, недавно је у Кули организовала 11. ликовну колонију инвалида рада.

Манифестацију је отворио Карољ Валка, заменик председника општине Кула, а окупљене уметнике су поздравили Стана Свиларов, председница СИР Војводине, Станко Нимчевић, потпредседник СИР Србије, и Обрад Војиновић, председник ООИР Кула.

На колонији је учествовало 16 сликара из Војводине, а модератор је била Дубравка Недовић.

Сви сликари и представници ООИР добили су захвалнице, а насликани радови биће изложени у Ликовној галерији КЦ Кула приликом обележавања Међународног дана особа са инвалидитетом.

Д. К.

СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА

Дружење код Лисина

Руководство Општинске организације пензионера Смедеревске Паланке организовало је једнодневни излет за чланове Извршног одбора и председнике месних организација пензионера у знак захвалности за њихов досадашњи рад. Чланови Извршног одбора и председници МО пензионера обишли су манастир Манасија и водопад Лисине.

За све њих организован је ручак, где су се активисти уз песму, шалу и покоје колце дружили у пријатном амбијенту ресторана код водопада Лисине.

Сл. К.

ВРАЊЕ

Актив жена

Пре деветнаест година Удружење пензионера оформило је Актив жена. Од тада до данас истакли су се у разним областима. Актив тренутно има шездесет чланица различитог образовања. Неке чланице пишу песме, афоризме... Састају се сваког четвртка и договарају се о активностима до следећег сусрета. Веома је посећена игранка коју једном недељно организују. Сваку славу и празник славе о свом трошку. Учествују и у манифестацији „Дани Врања“.

Свака чланица припрема разне ђаконије, колаче разних врста, стара врањска јела, а онда то односе у Дом за стара лица и децу без родитељског старања. Посебно их радује када виде радосна и насмејана лица штићеника дома, како са одушевљењем једу самсу, каже председница Актива, Станче Спасић.

П. С.

АЛЕКСИНАЦ

Јагма за одмор на Златибору

И ове године Општинска организација инвалида рада из Алексинца за своје чланове организује летовање у Сокобањи и на Златибору.

– У Сокобањи смене трају по 10 дана. Смештај је у нашем објекту, у насељу Јабукар. У две собе има четири лежаја, а објекат, наравно, има купатило, струју, воду, ТВ, фрижидер и електрични штедњак. Цена је 400 динара по особи дневно – каже председник ООИР, Драган Поповић.

Објекат је почео да ради 21. јуна, а последње госте примио је 21. августа. Интересовање за летовање у лепој бањи под Озреном је релативно слабо, што се не може рећи за Златибор (на слици).

– За летовање на овој планини пријављивање је завршено још у априлу, а интересовање је било изузетно. Уз ваучер Владе Србије од 5.000 динара, за пет ноћења са исхраном и превозом требало је издвојити шест хиљада динара. Смештај је у синдикалном одмаралишту „Боем” – каже наш саговорник.

На Златибору ће ове године у четири смене летовати око 150 Алексинчана, а прва смена је почела 31. јула. **С. И.**

ГЦ БАЧКА ПАЛАНКА

Премијера позоришне представе

У извођењу корисника и запослених Геронтолошког центра из Бачке Паланке одржана је премијера представе „Залажем се за министарку”. Овај позоришни играказ по мотивима Нушићеве комедије изведен је у препуној кино сали ГЦ Бачка Паланка, уз свесрдну помоћ особља и под покровитељством др Милана Бајића, директора установе.

Подршку представи пружили су музичка школа ШОМО „Стеван Христић” и ЦТКУ „Коста Абрашевић” из Бачке Паланке, као и неколико младих уметника.

Представа је још једном потврдила да се снагом духа и воље преко креативног израза могу превазићи старосна ограничења, као и предрасуде о старима. У плану су и репризна извођења на сцени ГЦ из Бачке Паланке од средине септембра, као и гостовања по Војводини и шире.

Премијери су присуствовали и покрајински секретар за социјалну политику, демографију и равноправност положаја, Предраг Вулетић, и Ана Томанова Маканова, посланица у Скупштини АП Војводине, као и бројни представници из области социјалне заштите. **Г. О.**

РУМА

Велико интересовање за бање

Опоровак у бањама Србије о трошку ПИО фонда ове године ће користити 78 пензионера из румске општине – 47 старосних, 20 породичних и 11 инвалидских, сазнајемо од Петра Бабића, председника Општинског удружења пензионера у Руми. И ове године је било велико интересовање за одлазак у бање, тако да је за поменута места конкурисало 349 пензионера. **Г. В.**

ЛЕСКОВАЦ

Савет за заштиту права најстаријих

У оквиру Градског удружења пензионера у Лесковцу формиран је Савет за развој, организацију и заштиту права пензионера Лесковца и југа Србије. Савет броји 15 чланова од углавном високообразованих пензионера различитих професија, међу којима су и два бивша председника општине из овог града.

Саветом руководи Братислав Здравковић (на слици), председник лесковачког Удружења пензионера. Ово новоформирано тело има саветодавну улогу, а први предлог који је од њих потекао јесте повлашћена возња у градском и приградском превозу за припаднике трећег доба. С тим у вези лесковачко Удружење пензионера је одлучило да прикупљањем потписа покрене петицију код Градског већа и градоначелника Лесковца да се старијим житељима омогући јефтинији аутобуски превоз. **Т. С.**

ЛЕТО МЕЂУНАРОДНИХ ФЕСТИВАЛА ФОЛКЛОРА У ЛЕСКОВАЧКОМ КРАЈУ

Играло се и на бини

Готово сви домови културе у Јабланичком управном округу овог лета организовали су фестивале фолклора. Одржани су међународни фестивали у Лесковцу, Медвеђи, Лебану и Вучју, а фолклорних наступа било је и у Брестовцу, Власотинцу и Сијаринској бањи. Одмах иза лесковачког фестивала на којем су наступили фолклорци трећег доба из тридесетак градова Србије, као и гости из Бугарске и Северне Македоније (на слици), одржан је фестивал фолклора у Медвеђи. У овој лепој вароши на обалама Јабланице наступиле су фолклорне групе из Србије, Пољске, Литваније, Северне Македоније, као и играчи и певачи из суседних општина, Лебана и Лесковца.

У комшијском Лебану КУД „Јабланичко оро“ организовао

је десети међународни дан фолклора „У ритму јабланичког срца“, на којем су се посебно истакли фолклорци из Словачке. Све учеснике овог фестивала примио је Иван Богдановић, председник општине Лебане.

– Дајемо велику подршку овој манифестацији, као и КУД „Јабланичко оро“ да и даље успешно организује ове међу-

народне сусрете – истакао је Богдановић.

Ланац фолклорних сусрета завршили су млади у Вучју. У овој потпланинској лесковачкој варошици гостовали су Литванци, Бугари, Пољаци и Македонци. Домаћини сусрета у Вучју били су КУД „Абрашевић“ из Лесковца и Фолклорна секција младих из Вучја. **Т. С.**

БРАТУНАЦ

Треће коло Дринског купа

Новоосновани Дрински куп, за пензионере из 10 општина са десне и леве обале Дрине, на старту је оправдао очекивања. Екипе представника трећег доба такмиче се у осам дисциплина. Четири општине су домаћини са по две дисциплине, а Бајина Башта, као иницијатор Дринског купа, биће домаћин проглашења генералног пласмана у екипној и појединачној конкуренцији.

Братунац је био домаћин трећег кола у коме је обављено такмичење у брзом ходању и шаху. У брзом ходању прво место заузела је екипа Власанице, Бајина Башта је била друга, Братунац трећи. Следе Милићи, Сребреница, Љубовија, Бања Ковиљача, Мали Зворник, Зворник и Лозница. У шаху победа је припала Зворнику, други је Мали Зворник, трећи Братунац, следе Бајина Башта, Сребреница, Милићи, Љубовија, Власеница и Бања Ковиљача.

М. Андрић

Није могуће докупити стаж

? З. Д. Београд: **Имам неповезан радни стаж у три периода од по пет дана у 1988. и 1989. години. Да ли могу да поднесем захтев и да те периоде повежем самосталном уплатом?**

Одговор: Према важећим није могуће ретроактивно прописима о пензијском и извршити уплату доприноса и инвалидском осигурању, није за ранији период када је лице могућ докуп стажа, односно било ван осигурања.

Новчана надокнада за инвалиде и стаж

? М. М., Београд: **Већ више од 10 година као незапослени војни инвалид примам редовну месечну надокнаду у износу од око 29.000 динара. Један део средстава примам од општинског, а други од републичког фонда. Интересује ме да ли имам право да ми се овај период за који примам надокнаду упише у радни стаж, с обзиром на то да поседујем решење да ми је ова надокнада трајног карактера. Истовремено питам, да ли су установе које ми исплаћују горе назначени износ у обавези да уплаћују и допринос за радни стаж?**

Одговор: С обзиром на накнаду уплаћују доприноси то да се допринос за пензијско и инвалидско осигурање плаћа на основу коју чини исплаћена зарада запосленог, нема основа да Вам се на ову и тај период призна као стаж осигурање. Фонд за пензијско и инвалидско осигурање не исплаћује накнаде незапосленим лицима.

Неисплаћени износи пензије по смрти корисника

? Л. Т., Топола: **Недавно ми је преминула мајка. Како да регулишем исплату заосталог износа пензије?**

Одговор: Доспели, а неисплаћени износи пензије после смрти корисника пензије исплаћују се наследнику који је утврђен правоснажним оставинским решењем надлежног суда. По окончању оставинске расправе, потребно је доставити оставинско решење служби исплате пензија у филијали Фонда која је вршила исплату пензије, затим пензијски чек, копију личне карте лица коме ће се извршити исплата доспелих неисплаћених пензија и податке о броју рачуна на који треба уплатити заостали износ.

Боловање дуже од шест месеци

? С. Л., Меровина: **Од марта 2019. сам на боловању. Која је процедура за излазак на инвалидску комисију, које су моје обавезе поводом тога?**

Одговор: Када је реч о дужем трајању спречености за рад (проузроковане болешћу или повредом на раду), а најкасније по истеку сваких шест месеци непрекидног боловања, односно ако је осигураник у последњих 18 месеци био спречен за рад 12 месеци са прекидима, изабрани лекар или други стручно-медицински орган дужан је да запосленог са потребном медицинском документацијом упуту на инвалидску комисију ради утврђивања губитка радне способности. С тим у вези запослени је дужан да најкасније у року од 15 дана од дана упућивања на инвалидску комисију поднесе захтев за покретање поступка ради утврђивања губитка радне способности пред надлежном организационом јединицом Фонда ПИО.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

После 65. године нема осигурања по члану 15

? К. М., Пећинци: **Имам 65 година, али пошто сам касно почео да радим, немам 15 година стажа да бих остварио пензију. Могу ли сада да се укључим у осигурање по члану 15?**

Одговор: Лице које је напунило 65 година живота, а нема 15 година стажа осигурања, тј. не испуњава услове за остваривање права на старосну пензију у погледу стажа осигурања, не може се укључити у обавезно осигурање по члану 15 Закона о пензијском и инвалидском осигурању ради обезбеђивања потребног стажа осигурања, односно уплате доприноса до испуњења услова за пензију.

Ви немате право ни на инвалидску пензију пошто право на инвалидску пензију може да оствари само осигураник код кога је утврђен потпуни губитак радне способности до навршења потребних година живота за остваривање права на старосну пензију. За осигуранике жене то је ове године 62 године и шест месеци живота, а за осигуранике мушкарце та граница је 65 година живота.

Набавка помагала за слепе особе

? Ј. М., Пријепоље: **Каква све помагала могу да набаве слепе особе преко Фонда ПИО?**

Одговор: Фонд ПИО обезбеђује новчану накнаду за набавку специјалних помагала осигураннику, односно кориснику пензије – слепом лицу и слепом детету осигураника. То су репродуктор, Брајева писаћа машина и друга електронска односно дигитална помагала.

Право на Брајеву писаћу машину остварују слепа лица која су обучена за служење Брајевим писмом у школама за слепе или на посебној настави за описмењавање слепих лица и слепа деца која се налазе на школовању до навршених 26 година живота.

Право на репродуктор остварују слепа лица која су чланови библиотеке за слепе, а слепа деца ако се налазе на школовању до навршених 26 година живота. Право на говорни софтвер за српски језик може да оствари слепо дете, ученик, почев од петог разреда основне школе, студент и запослени, коме поседовање софтвера може помоћи у вези са конкретним радним ангажовањем.

Право на дејзи плејер остварује слепо осигурано лице члан библиотеке, или слепо дете које се налази на школовању до навршених 26 година живота.

Права из ПИО су лична права

? К. М., Лапово: **Да ли моја супруга може да ми уступи свој стаж, јер га нема довољно, да бих ја остварио право на пензију?**

Одговор: Права из пензијског и инвалидског осигурања су лична права и не могу се пренети на друга лица. То значи да та права може остварити само осигураник, односно лице које за то испуњава законом

прописане услове. Осигураник који је стекао неко право из пензијског и инвалидског осигурања не може то своје право (нпр. право на старосну пензију) пренети или поклонити другом лицу.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	АМЕРИЧКА ФИЛМСКА ГЛУМИЦА	ИНДИЈАНСКО ПЛЕМЕ	МУШКО ИМЕ	РАСТАВНА СВЕЗА	МЕСТО НА КОСМЕТУ	ПИСАЦ АНАЛА, ЛЕТОПИСАЦ	ИСКИЋЕНОСТ
ВРСТА МАЈМУНА							
ИМПРОВИ- ЗОВАНА ПОЗОРНИЦА							
ЗЕМЉА ЗАСАЂЕНА МАЛИНОМ							
ЕЛЕКТРО- ПРОЈЕКТ И ИНЖИЊЕРСТВО				ИМЕ ЕСЕЈСТЕ ФИНЦИЈА ОБИМ			
РАНИЈИ ГЛУМАЦ, ДАНИЛО							
СТАРО ЈЕВРЕЈ. КРАЉ				ЗОЉА (МН.) АРАЂБАНИ			
ГЛАВНИ ГРАД ГАНЕ					ТЕХНИЧКЕ НОВИНЕ ПРЕЛИВАЊА		
СИМБОЛ ЗА НИКЛ			РАДИО- ПРИЈЕМНИК РЕКА У РУСИЈИ			СИМБОЛ КИСЕОНИКА ПИТОМ	
ОЗНАКА НЕМАЧКЕ		ФИЛОЗОФ, КАРЛ ТЕР, СМОЛА					
СТРУЧЊАК ИЗ НЕКЕ ОБЛАСТИ							АРАПСКИ ИЗРАЗ У ДРУГОМ ЈЕЗИКУ
ДРВЕНИ ПЛУГ, РАЛО							
СПОЉНО- ТРГОВИН. АГЕНЦИЈА (СКР.)				ЖЕНСКО ИМЕ ЗАДУЖБИНАР			
ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА (СКР.)			ДЕФЕКТ, ШТЕТА ДАН У НЕДЕЉИ				
НАУКА О ПОМОРСТВУ							
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	НАУЧНО- ТЕХНИЧКА ИСТРАЖИВ. МОРСКА РИБА				МЕСТО КОД ЂАКОВИЦЕ	СИМБОЛ ЗАБОР МЛАДУНЧЕ КРАВЕ	
30. СЛОВО АЗБУКЕ		СИЛОМ УЗЕТИ ИМЕ ГЛУМИЦЕ САМС					
ВРСТА НОЖА, БРИТВА							
ВРСТА ВИШЊЕ							
ВОДЕНИ ЉУСКАР				РЕКА У РУСИЈИ			

СУДОКУ

		2		7		3		4
1		3			2			6
9			5	6			1	
		7	4	8			2	
		9			7	4		3
4	8			3				1
2		4	3		8	5		
	5		7				3	
7		1		9		2		8

Табелу треба испунити бројевима од 1 до 9 тако да се у сваком водоравном реду, усправној колони, и у квадратима 3x3 поља, бројеви не понављају.

ОСМОСМЕРКА

Г	А	С	Н	О	Н	А	Н	Р
Ц	Р	Т	А	Н	К	А	И	Х
Т	И	О	Р	И	С	В	Д	У
Е	Р	Ј	Т	Т	А	И	И	Б
Л	О	А	А	Л	И	О	А	Р
Е	Т	Н	К	Н	О	Н	Е	Т
С	А	К	Т	И	К	И	А	Е
К	Т	А	О	А	Ј	К	Т	В
О	С	Р	Р	Т	Р	А	А	Е
П	А	А	А	У	О	И	К	Р
Њ	П	Ш	Њ	Х	А	Р	О	К

У лику са словима треба пронаћи све доле наведене речи у осам смерова. На крају ће остати четири слободна поља, која читана редом дају назив једне воћке.

АВИОНИКА, АНКРА, АНОНСА, БАНКАР, ГРОТЛО, ЕТИОЛ, КАРАШ, КАТРАН, КЛАВИР, КОТОР, КРЕВЕТ, НАСТАНАК, НОНЕТ, ОКАТА, ОКВИР, ОНТАРИО, ПАСТА, РТИНА, СТАТИКА, СТАТОР, СТОЈАНКА, СТРАХ, ТЕЛЕСКОП, ТОРАЊ, ТРАКИЈА, ТРБУХ, ЦИЈАН, ЦРТАНКА.

РЕШЕЊЕ - СУДОКУ: 562, 871, 394 - 173, 942, 856 - 948, 563, 712 - 317, 486, 925 - 629, 157, 483 - 485, 239, 671 - 294, 318, 567 - 856, 724, 139 - 731, 695, 248. СКАНДИНАВКА: павијан, ателана, малињак, ени, Ели, Лазовић, Аса, осе, Акра, тн. ни, пр, о, д, Марк, експерт, ратло, ста, ита, ор, квар, наутка, нти, б, ш, отети, перорез, амарера, пак, Чем. ОСМОСМЕРКА: дунча.

Да ли сте знали ...

– да је Јован Јовановић Змај 1865. године по наруџбини српске владе написао стихове за прву српску химну, а мелодију је компоновао Корнелије Станковић? Међутим, њихова химна никада није изведена и губи јој се сваки траг. Јован Ђорђевић, писац и управник Народног

позоришта у Београду, написао је комад „Маркова сабља“ који се завршава сценом у којој народ пева песму „Боже правде“, за коју је музику компоновао Словенац Даворин Јенко. У „Српским новинама“ од 23. фебруара 1882, у извештају са крунисања Милана Обреновића за краља, помиње се извођење српске народне химне „Боже правде“.

– да је прва штампана књига на тлу Србије „Рујанско четворојевањђе“, одштампано 1537. године у манастиру Рујан код Ужица? Штампар овог дела је био монах Теодосије који је под воштаницом резбаро слова и употребио 250 дрвених плоча. Налази се у Националној библиотеци у Прагу у саставу

Шафарикове збирке и има укупно 300 листова, док се други, делимично оштећен примерак, са 296 листова чува у Руској националној библиотеци у Санкт Петербургу. Само један одломак од 92 листа чува се у музеју Српске академије наука и уметности.

– да је прва српска научна институција Опсерваторија која је основана 7. априла 1887. године? Опсерваторија је била смештена у изнајмљеној кући Ернеста Гајзлера на Врачару. Властиту зграду је добила 1891. године (у Карађорђевој парку у Београду), а данас је то Метеоролошка опсерваторија. Велика је вероватноћа да је Владимир Јакшић, професор Београдског лицеја и Велике школе, оснивач статистике, први човек који је у Србији почео да се бави метеорологијом.

– да је прву болницу на територији Србије основао Свети Сава у манастиру Студеница по повратку са Свете горе 1208. године? Болница се

звала „Свети дух“ и била је устројена по византијским манастирским узорима. Први школовани лекари Срби били су Петар Милорадовић из Новог Сада и Јован Живковић из Сремске Каменице који су живели у 18. веку, док је први зубар у Србији био Мориц Лефнер који је дошао у Београд 1847. За њега се говорило да „бушне зубе неком чудном масом запушава“.

Мисаоне направе

Разговарала сам са собом. Мишљења су подељена.

Неке осуђују на заборав, а друге због памћења.

Једино је фатаморгана гола истина.

Историју људске глупости пишу умни људи.

Речи су пластичан материјал који људи тешко сваре.

И од тачке гледања може да настане ускличник.

Вукосава Денчић

Тврдоглавима остаје нада

Не да сви не мислимо исто, него не мислимо ништа!

Крупне рибе се лове на исти начин као и мечке.

Дође време кад и бог на многе појаве, једноставно, зажмури.

Истину хвата највећа зима онда када је лаж облачи.

Тврдоглави људи све изгубе, осим наде.

Миљан Деспотовић

Истина и правда

Правда никако да стигне. Чека истину која касни.

Због невероватних могућности, не затварајте очи пред оним вероватнијим.

Колико је у неком мање беса и буке – толико су му мање такве муке.

Када је језик предуго за зубима, зуби проговоре шкргућањем.

Порез је пета рачунска радња! Уз четири остале.

Слободан Дучић

Бранимир Николић

Куле од карата

Људи пате, јер још нису престали да воле.

Извини, Вуче. Енглески се увукао у језик свињара и говедара.

Овде се и за кулу од карата тражи употребна дозвола.

Пусти сузу, пери образ.

Ђутањем се реч не гаси.

Нећу да се дружим са вама. Ви немате ништа од поштења, а ја немам ништа сем поштења.

Да ли је и просјачки штап ортопедско помагало?

Радмило Мићковић

Лековите мисли

Једино не може да зарђа точак историје.

Судећи по ценама, одавно смо у Европи.

Једе једноличну храну, а дволичан је.

Кад вас неко држи у шаџи, морате да му гледате кроз прсте.

Ако вас пријатељ на положају гледа из птичје перспективе, није вам пријатељ.

Парадокс је кад неписмен човек каже: „Читам те као књигу“.

Душан Старчевић